

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:Enostopna polna vrsta
mali oglasi po Din 1'30 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v polovici.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; netrunkirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 34.797.

Za avtonomijo naših občin.

Kar smo od nekdanj krčevito branili in za kar se borimo danes in se bomo z vso vztrajnostjo borili tudi v prihodnje — je predvsem avtonomija naših občin.

Ta avtonomija se vsled denunciacij pristašev SDS krši in ruši in njihove želje izvajajo prav tisti, ki bi ravno po zakonu morali ščititi in čuvati občinsko avtonomijo. —

O nepostavnih odstavitvah županov smo že — a o nepostavnem razpuščanju občinskih odborov bomo še pisali. Za danes naj opozorimo le na vse za občine kvarne posledice kršenja občinske avtonomije vsled odstavitev županov, zlasti pa vsled razpuščanja občinskih odborov in nastavljanja plačanih gerentov.

Predvsem je pač moralna škoda sama velikansko zlo, ki razjeda ne le ustroj občin, ampak gloda in razkrajja zlasti pravni čut ljudstva, ko vidi, kako se rušijo temelji, na katerih je zgrajena občina; kako se tepta svobodna volja ljudstva, ki je poverilo vodstvo občine in njeno gospodarstvo možem, ki jim najbolj zaupa. Oblast pa, ki bi morala spoštovati svobodno in zakonito izraženo voljo ljudstva, razganja od njega izvoljene možje. Zakaj, to ve danes vsakdo. Za nas niso v tem oziru merodajni razlogi, ki jih v dekretih navaja veliki župan za odstavitev županov in razpuste občinskih odborov, ker dobro vemo, kaj se za njimi skriva.

Rekli smo, da je velika moralna škoda za občine, ker se brez dejanske tehtnosti, to je za občinsko gospodarstvo potrebnih razlogov odstavljajo župani in razpuščajo občinski odbori, zraven pa še SDS-arija nesramno klevetne od ljudstva izvoljene zastopnike občin, kakor da bi bili same moralne propalice, goljufi in pa tatovi narodnega premoženja. Smatramo za svojo častno dolžnost, da pred širšo javnostjo izjavljamo: Naša občinska uprava je bila in je na splošno dobra, vestna in vzorna. Naši občinski možje so vestno gospodarili, ko ni bilo niti Baltiča niti Žerjava, in bodo vestno gospodarili pod kontrolo občin samih, ko teh dveh gospodov že davno več ne bo.

Druga škoda pa je materialne narave. Ko je imenovan gerent občin — avtonomni občin! — od vlade, mu ta tudi določi plačo. Čitali smo n. pr., da je imel župan šmihelsko-stopiške občine popred mesečne nagrade 1000 kron. Gerentu pa je veliki župan (ne občinski odbor) določil plačo 4000 kron. Občina je torej oškodovana za letnih 36.000 kron. (Če bo seveda gerentstvo trajalo eno leto.) In vendar veliki župan nima absolutno nobene postavne pravice, da bi samovoljno določil plače od njega imenovanim gerentom. Če bi plačevala gerente država, tedaj že; ko pa jih plačuje občina, je pač tudi stvar občine same, kako jih plačuje. Naj nam ne prihaja nikdo s § 98 občinskega reda, (za Kranjsko), kar se tiče stroškov, če politična oblast nastavi po gotovih predpogojih kako osebo za izvrševanje poslov prenešenega delokroga. To nima z razpusti občinskih odborov in z gerenti ničesar opraviti. Za določanje plač je merodajen le § 25 občinskega reda (za Kranjsko). Po tem paragrafu ima le občina sama pravico določati plače županom, in če je postavljen gerent — postavno ali protipostavno — mu gre ipso iure le tista plača, kakršno je določil županu popred občinski odbor. Nobena državna oblast pa nima v zakonu utemeljene pravice, da bi preko občine in proti njeni volji določevala gerentom višje plače, nego jih je županom dovolil občinski odbor. Vseeno pri tem je, ali gre za povišek 3000 kron pri šmihelski, ali pa za povišek mesečnih 8000 kron pri bogati trboveljski občini.

Materijalna škoda, ki jo imajo občine od gerentstva pa je še veliko večja. Gerent ni zaupnik občanov in se tudi ne smatra odgovornega pred njimi; on je eksponent tistega, ki ga je proti in preko volje ljudstva postavil, in je njegov zaupnik ter izvoljenec. Zato dela lahko, kar in kakor hoče, da se le ne zameri svojemu

protektorju. To je edini ozir, ki ga ima pri svojem poslovanju. Ako bo svojemu protektorju ustregel v političnem oziru, mu bo ta marsikaj spregledal v — gospodarskem. Imamo že več slučajev, ko je na ta način režimski gerent dobro preskrbel — zase, mesto občini, ki je zanj pač le eksploatacijski objekt.

Sedanje režimske stranke namenoma rušijo ljudsko samoupravo. Ako bi se ob-

držale, bi občinsko avtonomijo sploh ukinile in bi iz županov naredile državne uradnike ter policaje nad občinami. Režimsko časopisje že nekaj sušlja o »reformi« občinske avtonomije, o kateri si vsak lahko misli, kako bi izgledala. Zato je v interesu vsakega demokratično mislečega, svobodoljubnega in naprednega človeka, da se ta reakcionarni režim čimprej umakne s površja.

Pred otvoritvijo narodne skupščine.

RAZNE KANDIDATURE.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Jutrišnja sejo bo kot najstarejši poslanec otvoril demokrat Arsa Lazic iz bregalnškega okrožja. Za tajnike po bodo po dosedanjih verzijah izvoljeni Stjepan Kobasica in Milovanović, oba radikala, ter Milojević in Kujundžić oba demokrata. Takoj potem se bo prešlo na volitve začasnega predsednika. Radikalni kandidat je poslanec dr. Subotić iz Dalmacije, znani branitelj in zagovornik dr. Laze Markovića v skupščini ob priliki obtožbe proti Markoviću. Ta kandidatura je v vseh krogih napravila najslabši utis.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Na današnjih sejah so posamezni klubi reševali vsa višja tehnična vprašanja za jutrišnja seja. Predvsem je bilo treba določiti kandidature za začasnega predsednika. Na željo demokratskega kluba bo kandidat bloka narodnega sporazuma za začasnega predsednika dr. Korošec.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Kakor smo bili obveščeni iz vrst opozicijskega bloka, bodo jutri poslanci opozicijskega bloka svoje poverilnice izročili, dasiravno so v prvem momentu pomišljali, ali bi jih izročili ali ne.

SEJE OPOZICIJSKIH KLUBOV. — SPORAZUM OPOZICIJSKEGA BLOKA OD VSEH KLUBOV SPREJET.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Dan pred sestankom narodne skupščine je bil izredno živahen. Skoro vsi novo izvoljeni poslanci se že nahajajo v Belgradu. Danes so vsi klubi imeli svoje seje. Dopoldne je Jugoslovanski klub imel sejo, na kateri je klubov predsednik dr. Korošec podal članom kluba obširno poročilo in obvestilo o svojem večeršnjem razgovoru z voditelji bloka in o njihovih sklepih. Jugoslovanski klub je popolnoma odobril vsa vprašanja in sklepe.

Demokratski klub je danes ponovno razpravljal o sporazumu in ga z odobravanjem sprejel. Poleg tega je demokratski klub razpravljal o vprašanju skupnega nastopa vseh strank pri volitvah verifikacijskega odbora. Ker je to vprašanje povsem tehnične narave, je bilo sklenjeno, da naj o tem sklepajo voditelji bloka.

Muslimanski klub je imel danes prvo sejo, na kateri se je konstituiral. Za predsednika je izvoljen dr. Mehmed Spaho. Nato je muslimanski klub soglasno sprejel sporazum bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije. Na ta način so vsi klubi sprejeli sporazum in je torej blok definitivno ustvarjen. Najpozneje jutri popoldne bo plenarna seja poslancev bloka narodnega sporazuma. Na njej bodo volili predsednika ter ožji in širši odbor.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Kar se tiče objave sporazuma, še niso storili nobenega definitivnega sklepa, kdaj in kako bo objavljen, ali se bo mogoče objavil na plenarni seji parlamenta ali kot odgovor na vladno deklaracijo. O tem bodo voditelji še končno sklepali. Ob pol devetih se jutri vrši seja voditeljev bloka, na kateri se pričakujejo važni sklepi.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Popoldne so imeli voditelji opozicijskega bloka dolgo sejo, na kateri so storili protizkepe in definitivne sklepe o svojem taktičnem in svoji taktiki. O tej seji je dr. Kumanudi izjavil naslednje: »Razgovor se je vršil o taktiki in zadržanju bloka. Vsi klubi so sporazum sprejeli. Objavljen bo, kadar bo za to čas najbolj ugoden.«

RAZDOVOJENOST RADIKALNEGA KLUBA.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Na današnji seji je radikalni klub poleg tehničnih vprašanj razpravljaj tudi o političnem položaju. Nekateri poslanci, ki so informirani o vsebini programa, ozir. sporazuma opozicijskega bloka so začeli debato o tem sporazumu, češ da morajo radikali napram tako važnemu dogodku zavzeti svoje stališče. O tem vprašanju se je razvila zelo živahna debata. Tekom debate so se mogla konstatirati sledeča mišljenja:

Vsi radikalni govorniki so morali konstatirati, da jim je vsled tega sporazuma opozicije odvzeta možnost, da bi računali na sodelovanje s katerokoli stranko opozicijskega bloka, ker so vse stranke opozicijskega bloka žvrsto sklenjene in ne morejo radikali na noben način upati, da bi kak stranka blok zapustila in stopila z njimi v kak stik. Vsled tega se čutijo popolnoma odvisne od samostojnih demokratov. Prepričani so, da bo vsled takega položaja samovolja Pribečevića narasla do skrajne meje in da Pribečević v svoji slepi strasti ne bo poznal nobene mere. Radikali bodo morali Pribečevića trpeti, kar jih bo tiralo v vedno bolj usodepolni položaj.

Drugi del poslancev-radikalov pa je zastopal mnenje, da je program opozicijskega bloka državotvoren, da mora imeti uspeh in da mora kot posledica takega sporazuma priti do definitivnega političnega sporazuma. Zato so poslanci v svojih govori nadleževali, da morajo tudi radikali že sedaj prirediti z akcijo za sporazum in delati na ustvaritev takega sporazuma. Zato so predlagali, da se že takoj sedaj poveri ustvarjanje sporazuma kakor posebno primerni osebi, ki naj bi takoj stopila v stik s strankami opozicije. Radikalna stranka bi pozneje, ko bi bila tla sondirana, stopila s konkretnim programom in sporazumom pred stranke Slovencev, Hrvatov in Srbov ter jih pozvala na sodelovanje.

Debata o tem vprašanju je bila zelo dolga. Vendar ni prišlo do nobenih sklepov, ker se Pašić glede bistva vprašanja ni hotel zediniti. Nato so sklenili, da bodo kandidirali kot začasnega predsednika skupščine dr. Subotića, kot predsednika verifikacijskega odbora pa dr. Srškića. Sestavljena je bila definitivna lista verifikacijskega odbora. Na njej se nahajajo trije samostojni demokrati in sicer na mestih, kjer lahko računajo na izvolitev dr. Budisavljevića. Izvolitev dr. Polića je manj sigurna, ker je na 13. mestu. Na poslednjem mestu je dr. Pivko.

SEJA VLADE. — DR. MAČEK IN TOVARIŠI SE NE IZPUSTE. — BREZUSPEŠNI POIZKUSI PRIBIČEVIĆA IN ŽERJAVA, DA BI SE FUZIONIRALA Z RADIKALNO STRANKO.

Belgrad, 6. marec. (Izv.) Popoldne pred sejo radikalnega kluba se je vršila seja vlade. Na tej seji so se zedinili za enotno listo v verifikacijskem odboru. Največ so razpravljali o izpustitvi dr. Mačka in tovarišev. Debat o tem je bila zelo dolga. Videlo se je, da so mišljenja o tem zelo deljena. Končno se je vlada postavila na stališče, da dr. Mačka in tovarišev ne izpusti. Vlada je ta svoj korak motivirala s tem, da je notranji minister izjavil časnika, da dr. Maček ne more biti izpuščen na svobodo radi tega, ker se nahaja v sodnijski preiskavi in da je torej stvar sodišča, da zahteva od narodne skupščine, da naj jih

spusti na svobodo. Šele potem lahko skupščina o tem sklepa.

Ta naivna argumentacija je vzbudila splošno začudenje. Kajti znano je, da se dr. Maček in tovariši ne nahajajo pred nobeno sodnijsko preiskavo, temveč jih je policija nasilno internirala proti sodnijski odločitvi, da naj se spuste na svobodo. Zato se smatra, da si je notranji minister mogel izmisliti argument zato, ker je še popolnoma mlad pravnik, ker je dokončal študije 1922. leta.

Pribečević je na seji vlade načel vprašanje združitve obeh klubov. On je absolutno vztrajal na tem, da se morajo samostojni demokrati in radikali združiti popolnoma v eno stranko. Radikali so konkreten predlog, da naj osnujejo v parlamentu s samostojnimi demokrati skupen klub, ki naj se imenuje »klub nacionalne radikalne stranke«, odklonili, ker upajo, da se jim posreči priti v stik z opozicijskim blokom. Mislijo, da je Pribečević storil ta korak iz strahu pred popolnim razsulom svoje stranke, ker sta dosedaj pristopila dva poslanka k radikalnemu klubu in bila tudi sprejeta in se že udeležujeta sej radikalnega kluba, in ker se pojavlja vedno večji pokret, da pristopijo njegovi pristaši radikalni stranki, radi česar bi se Pribečević na vsak način zelo rad izognil popolni izolaciji svoje osebe in svojih najožjih prijateljev. Zelo intenzivno deluje v tem vprašanju dr. Žerjav.

ZNAČILNI SKLEP MINISTRA SRŠKIĆA.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Minister dr. Srškić je danes izjavil časnika, da bo takoj po izvolitvi za predsednika verifikacijskega odbora, kar se bo izvršilo v ponedeljek, podal ostavko na svoje mesto. Ta Srškićev sklep se mnogo komentira v vseh krogih. Mislijo, da morajo imeti močnejše politično ozadje. Proti dr. Srškiću je kakor znano opozicijski blok že pod svojo vladno vložil obtožbo radi korupcije.

OSTER PROTEST DR. HOHNJECA PROTI INTERNACIJI DR. MAČKA IN TOVARIŠEV.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Danes se je vršila zadnja seja državnega odbora. Pred prehodom na dnevni red je podpredsednik dr. Hohnjec podal sledeči protest:

»Podpredsednik narodne skupščine in državnega odbora dr. Maček ni prisostvoval niti poslednji seji državnega odbora. Policijske oblasti, ki ga drže v zaporu, to preprečujejo. One so krive, da dr. Maček v tem letu ni sodeloval v državnem odboru, kar bi moral storiti vsled položaja, ki mu ga je naložila narodna skupščina z izvolitvijo. Jaz sem na prvi seji državnega odbora, ki se je vršila po dr. Mačkovi aretaciji, protestiral proti kršitvi poslanske imunitete, ki je zajamčena po ustavi in po zakonu. Ta protest ponavljam. Ako je bilo mogoče pred volitvami poudarjati kakšno teoretično dvome nad trajanjem poslanske imunitete, ne more biti po izvršenih volitvah v tem oziru prav nobenega dvoma. Kljub temu jih oblasti ne puste na svobodo. Jutri se bo vršila prva seja skupščine, katere bi se morali udeležiti dr. Maček in tovariši. Toda oni ne morejo priti, ker jim tega politične oblasti ne dovolijo. Sodišče je odločilo, da se morajo dr. Maček in tovariši spustiti na svobodo. Kljub temu, da je trajanje internacije dr. Mačka in tovarišev vsled sodnijske odločbe protizakonito, jih policija vendar drži v zaporu. To je anomalija, nasilje in protizakonitost, ki nima analogije v Evropi. Prosim državni odbor, da sprejme moj ponovni protest na znanje.«

Po tem so prešli na dnevni red. Državni odbor je zbral volilni material in ga izročil skupščini.

STARI IZGOVOR LJUBE JOVANOVIĆA.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Dr. Trumbić in dr. Lorković sta obiskala Lj. Jovanovića, da intervirata, da se izpustijo zaprti poslanci. Jovanović je odgovoril, da on ni več predsednik in da se naj v tem oziru obrneta na vlado.

»NOVOSTI« O POLOŽAJU.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Današnje »Novosti« pišejo o položaju in pravilo: »Položaj je jasen. Po nasiljih in po najbolj surovi kršitvi vseh pozitivnih zakonov države se jutri v bodoči skupščini privkraj po teh prestanih nasiljih srečata oba politična tabora. Na eni strani sta vladni stranke z izogljufano »večino« poslancev. Mnogo črnila se je porabilo, da se dokaže, kako je vladi uspelo ustvariti to »večino«. To neznačajno večino je morala vlada okrepiti z nečutenim nasiljem, da namreč drži zaprte poslance kljub odločbam sodišča, da se morajo spustiti na svobodo, kljub odločbam najvišjega zakona ustave, da je mesto teh ljudi v narodni skupščini, da zastopajo interese ljudstva, ne pa da so v zaporu, da zadovoljujejo besnilno policijo. Mora se naglasiti, da ima današnja vladna večina v svoji sredi vse one ljudi, ki pred volitvami niso imeli poguma in čuvstva časti, da stopijo pred ljudsko sodišče in tam odgovarjajo za neštivilne svoje zlorabe. Tega ne smemo pozabiti. Na drugi strani je novo ustvarjeni blok narodnega sporazuma, ki je dobil resnično večino glasov ljudstva, in ki gre v parlamentarno borbo oslabljen vsled nasilnega zadrževanja precejšnjega dela svojih članov v zaporih, toda navdahnjen z željo, da se bori za parlamentarnost in sporazum Srbov, Hrvatov in Slovencev za ureditve skupne in enotne države.

Ali bo danes opozicija pozabila vsa nasilja korupcionistov, ki se vsi nahajajo v sedanjem parlamentu? Ali more in sme iti preko volivnega nasilja, izvršenega nad voljo ljudstva, ki je dalo bloku narodnega sporazuma večino glasov? Ali bo opozicijski blok dovolil, da vlada z aretiranjem manjša njegove vrste in tako na umeten način ustvari večino, ki jo rabi? Voditelji opozicijskega bloka ne smejo pozabiti, da jim je dalo ljudstvo zaupanje, da se bori proti nasilju, zato pričakuje od njih, da v tem momentu vzamejo najenergičnejše v zaščito njegove pogažene pravice.

Dr. Maček in tovariši še niso izpuščeni iz zaporov

Zagreb, 6. marca. (Izv.) Vaš dopisnik se je informiral na policiji v zadevi internacije dr. Mačka in tovarišev. Po izjavah policije niso došla iz Belgrada še nobena navodila in bodo interniranci izpuščeni najbrže šele, ko se reši pritožba dr. Trumbića na velikega župana, to je do 9. ali 10. marca. Danes je bil izpuščen začasnio iz internacije samo Predavec, ki je odšel v Dugoselo in se zvečer vrnil. V časopisju se je bila raznesla vest, da bodo Maček in tovariši danes izpuščeni in da se odpeljejo v Belgrad, toda vest ne odgovarja resnici. Časopisje pričakuje novih odločb v tem oziru od velikega župana, ki se vrača iz Belgrada.

ZASLIŠEVANJE STJEPANA RADIČA.

Zagreb, 6. marca. (Izv.) Zasliševanje Stjepana Radića je zaključeno. Sedaj se zaslišujejo kmetje in sicer so danes predpoldne zaslišali kmete iz Sv. Ivana Zeline. Popoldne so se vršili obiski in so obiskali Radića njegova žena, obe hčeri in sin Vlade.

Nalepše in najtrpežnejše

PERILO za gospode in dame, le iz prvovrstnega blaga, nudi F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29, ker lastni izdelek po jako nizkih cenah.

400-letnica pesnika Camoensa.

Letos praznujejo Portugalci 400 letnico moža, ki je proslavil na veke ime svojega naroda, Luiza de Camoensa, pesnika »Lusiade«. Ta se je namreč rodil l. 1525. in sicer skoraj gotovo v Lizboni, glavnem mestu Portugalske.

»Lusiade«, njegova epopeja, proslavlja Vasca de Gama in je takorekoč résumé vse pomorske zgodovine portugalske. Delo je izšlo v tisku l. 1572. in imelo tako velik uspeh pri občinstvu, da je že naslednjega leta izšla nova izdaja.

Kar se tiče sestave, se mu popolnoma lahko očita pretesno posnemanje Vergila. Vendar je pa Camoensova pesnitev vse-skozi originalna, kajti Camoens je sam videl Indijo, deželo, ki jo popisuje, in nahajal se je tam v enakih nevarnostih, kot junak njegove pesnitve, Vasco de Gama. Edino ena stvar nam modernim čitateljem ne ugaja v »Lusiadi«, in to je umešavanje poganskih božanstev, toda to je bolj napaka tistega časa, v katerem je bilo to v modi, kot Camoensova. Tako se na pr. Jupiter posvetuje z bogovi, ali naj dovolijo Portugalcem dostop v Indijo, Bakhus skuša njih brodovju škoditi in Venera pričara iz morskih globin čudovit otok. Vse to je tem bolj mrzlo, ker na drugi strani očita pisatelj na prav trpek način kristjanom, kako malo so verni in kako malo se brigajo za Cerkev, »to njih mater, katere duša je v nebesih«.

V začetku svoje pesnitve pripoveduje Camoens, kako pridejo ladje Vasca de Ga-

Časnikarji proti reakcionarnemu tiskov. zakonu.

Zagreb, 6. marca. (Izv.) Danes ob 5. popoldne se je nadaljevala izredna skupščina Jugoslovanskega novinarskega združenja, sekcija Zagreb. Razpravljalo se je o vladnem zakonskem načrtu tiskovnega zakona in je govorilo 6 časnikarjev. Vsi so najostreje obsodili reakcionarne in drakonske določbe tega načrta.

KOMUNISTIČNI LETAKI V ZAGREBU.

Zagreb, 6. marca. (Izv.) Danes je policija zasegla komunistične letake, ki pozivajo sodruge, naj priredijo poulično demonstracijo zaradi aretiranih dijakov Mavraka in Pollicerja. Policija trdi, da ti letaki niso bili izdani zaradi teh dveh dijakov, ampak zaradi spomina Aliagića, ki ga komunisti proslavljajo 6. marca na dan njegove justifikacije. Policija pozivlje občinstvo, da se ta dan ne zbira na ulicah na manifestacije in naj ne poseti pokopališča.

Italija.

KONGRES LIBERALNE STRANKE.

Rim, 6. marca. (Izv.) Liberalna stranka je poslala od svojega kongresa kralju ob priliki obletnice ustave brzojavni pozdrav. Na kongresu je bilo izključenih 25 desnoliberalnih poslancev, ki nočejo sodelovati s fašisti v vladi.

ITALIJANSKE KUPČIJE V ALBANIJI.

Rim, 6. marca. (Izv.) Kakor javlja »Tribuna«, je razdelitev petrolejskih koncesij v Albaniji dovršena. Italija je dobila važna petrolejska polja v okolici Elbasana. Trgovska pogodba med Italijo in Albanijo je ratificirana.

NOV POŠTNI TARIF.

Rim, 6. marca. (Izv.) Dne 16. t. m. stopi v veljavo v Italiji nov poštni tarif, ki znatno povišuje vse poštne pristojbine.

VOJAŠKA ZVEZA PROTI MUSSOLINIJU.

Rim, 6. marca. (Izv.) Organizacije vojaške čete v bližini oaze Jarabub, za ka-Neapolju so sprejele sklep, v katerem izključujejo iz zveze vse one fašističke poslanece, ki so bili izvoljeni z glasovi bivših vojakov.

EGIPTOVSKÉ ČETE PROTI ITALIJI.

London, 6. marca. (Izv.) »Daily Express« poroča iz Kaira, da vlada zbira vojaške čete v bližini vaze Jarabub, za katero se bje oster diplomatski boj med Anglijo in Italijo.

BOLGARSKE SPLETKE.

Sofija, 6. marca. (Izv.) Ministrski predsednik Cankov je izjavil v nekem razgovoru, da je bolgarska vlada odločena, državo za vsako ceno braniti proti boljševizmu. Ker ogroža boljševiška nevarnost enakomerno vse balkanske države, je upanje opravičeno, da bodo sosedne države boj bolgarske vlade proti prevratnežem znale primerno ceniti in da bodo tudi velesile bolgarske napore za ohranitev sedanjega stanja uvaževale (To se pravi z drugimi besedami, da bi Bolgari radi dosegli povišanje svoje armade. Op. ur.).

POLITIČEN OBISK.

Sofija, 6. marca. (Izv.) Bolgarski listi poročajo, da stoji obisk romunske kraljice v Belgradu z zvezi z organizacijo protiboljševiškega bloka na Balkanu. »Zorac« piše,

ma najprej v Mozambique, potem pa pristanejo v kraljestvu Melindi. Kralj sprahuje junaka na Davidov način in si da pripovedovati zgodovino Portugalske in potovanje malega brodovja:

Kralju Manuelu sta se v sanjah prikazala bogova rek Gange in Inda in mu dejala, naj pošlje brodovje v neznano deželo, po kateri pretakata svoje vodovje.

Vasco de Gama, ki ga je določil kralj Manuel za poveljnika ladij, katere so šle na pohod v Indijo, je zapustil lizbonsko pristanišče in jadrnil po neznani morju mimo Madeire, Kanarskih otokov in otokov Zelenega rtiča. Ladje, ki jim je kazalo pot ozvezdje Juž. Križa, so napadle nevihte in trombe. Na neznani otoku, kjer so začasno pristali — menda je bila to Sveta Helena — so domačini napadli enega Portugalca, ki je šel na kopno. Pet dni pozneje se je prikazal Rtič neviht na obzorju (poznjeje prekrščen v Rtič dobre nade).

Med tem ko so se portugalske ladje obrnile proti vzhodu, se je pred njimi dvignila nadčloveška postava: Adamastor, brat Titanov, ki se je zaljubil v morsko boginjo Tetido in bil spremenjen v skalo, ter tako tvoril skrajno predgorje južne Afrike. Zaklical je junaškim Portugalcem:

— Jaz sem veliko in skrivnostno predgorje, kateremu ste dali ime predgorja viharjev in ki ga nikoli niso videli Ptolomej, Pomponij, Strabon, Plinij in sploh nihče med smrtniki. Tukaj v neznani deželi stojim na skrajnem koncu afriške celine in se raztezam do antarktičnega tečaja.

da bo prišlo tudi glede besarabskega vprašanja in romunsko-nemškega spora do soglasja med Jugoslavijo in Romunijo.

ANGLEŠKE UTRDBE V SINGAPORU.

London, 6. marca. (Izv.) V zgornji zbornici se je vršila živahna razprava o utrdbah pristanišča Singapore. Liberalni govornik je naglašal, da bo utrjevanje tega pristanišča vzbudilo nezaupanje Japonske. V imenu vlade je izjavil lord Balfour, da so utrdbe potrebne, da se obdrži angleški imperij v svoji celoti. V istem smislu je govoril lord Curzon.

REDEK DOGODEK V ANGLEŠKEM PARLAMENTU.

London, 6. marca. (Izv.) Včeraj je prišlo v spodnji zbornici do incidenta, ki je jako redek v zgodovini angleškega parlamenta. Takoj začetkom seje je začel govoriti Chamberlain, katerega pa je vedno motil z medklci poslanec delavske stranke Kirkwood. Zaradi ne-parlamentarnega vedenja je predsednik Kirkwooda izključil od več seji, vsled česar so vsi člani delavske stranke zbornico zapustili.

RUSKA POLITIKA.

Tiflis, 6. marca. (Izv.) Svet sovjetske Unije in Nacionalitetni svet sta soglasno odobrila smernice ruske vlade tako v zunanji kakor v notranji politiki.

KREDITI ZA RUSIJO.

Berlin, 6. marca. (Izv.) »Tageblatt« poroča, da je Krasin odpotoval v Pariz, da podpiše pogodbo za ustanovitev velike francosko-ruske banke s kapitalom 100 milijonov frankov.

NEMŠKA GARANCIJSKA PONUDBA.

Pariz, 6. marca. (Izv.) Z ozirom na francoske zahteve po varnosti francoskega ozemlja pred morebitnim novim nemškim napadom je predlagala nemška vlada sledeča jamstva: Nemška vlada je pripravljena jamčiti za nedotakljivost francoske vzhodne meje, ne more pa jamčiti za neizpremenljivost nemške vzhodne meje. S tem pa nemška vlada noče izreči, da je napram Poljski agresivna, ampak bo skušala popraviti svoje vzhodne meje doseči na miren način, ki ga označuje že mirovna pogodba. — Napram nemški ponudbi se drže francoski listi zelo rezervirano in zahtevajo, naj Nemčija jamči tudi nedotakljivost Češke in naj se zaveže, da se ne bo združila z Avstrijo. Z vso odločnostjo se pa upirajo nemški ponudbi Poljaki.

NOVA VLADA V ANGORI.

Carigrad, 6. marca. (Izv.) Novo vlado je sestavil Izmet-paša. Parlament je izrekel novi vladi zaupnico s 115 proti 23 glasovom.

POLJSKI MINISTER VNANJIH ZADEV V PARIZU.

Pariz, 6. marca. (Izv.) Poljski minister vnanih zadev Skrzynski je prišel v Pariz. Obravnaval bo s Herriotom vprašanje Gdanska.

III. telovadna akademija J. O. Z. v nedeljo v Unionu ob osmih zvečer.

In Titan jim začne groziti, ker motijo njegov mir:

— Povem vam, da boste vi in vse ladje, ki vam bodo sledile, našle v teh sovražnih morjih nasprotno vetrove in strašne viharje.

Tako je pripovedoval Vasco de Gama kralju dežele Melinde. Kar je Adamastor prorokoval, se je zgodilo: šele po strašni nevihti je prišlo brodovje v gostoljubno deželo, kjer so jih navdušeno slavili. Slednjič so Portugalci odjadrili naprej in dospeli na obrežje Malabarja, ker jim je pomagala Venera, ki je pomirila vetrove. Tu jih je prijazno sprejel kralj Samorin.

Pesnitev se konča s čisto mitološko apoteozo: Venera pričara iz morskega dna čudovit otok, kjer najdejo neustrašeni mornarji slednjič zasluženi počitek. Pri slavnostni pojedini jim morska vila razkrije bodočo slavo njih naroda in zavojevanje Indije. Nato zapihljajo ugodni vetrovi in brodovje se spet poda na široko morje in se vrne v Lizbon. Pesnitev se konča s slavo-pesvijo na kralja Doma Sebastiena, velikušnega princa, ki je pozneje padel v boju v Afriki.

»Lusiade« so visoka pesem naroda, ki je brodaril po daljnjih oceanih in ki se je v času, ko je ta pesem nastala, navduševal ob najimenitnejših odkritjih. Camoens pa v svojo pesnitev ni samo vpel čine Vasca de Gama, temveč tudi ostalih portugalskih admiralov, tako da je njegovo delo neke vrste Pantheon vseh onih, ki so ovekovečili svojo domovino v najslavnejših stoletjih njene zgodovine.

Masaryk.

V zadnjih dobah silnega duševnega, političnega in gospodarskega razvoja ter prevratov je došlo na površje mnogo umov, ki črtajo človeštvu nova pota, in med katerimi zavzema eno najodličnejših mest T. G. Masaryk. Zato je umevno, da je našla proslava 75 letnice Masarykovega rojstva, ki jo obhaja danes, globok odmev tudi izven meja Českoslovaške republike.

Ni malo sijajnih konkretnih činov in zaslug, ki jih more danes navajati časopisje v proslavo T. G. Masaryka. Českoslovaki, Poljaki in Jugoslavlani imamo svojo osvoboditev v veliki meri zahvaliti njemu. Dasi že 65 letnik in družinski oče je v svetovni vojni zapustil svoje in domačijo, da v državah sporazuma propagira misel osvoboditve podjarmljenih narodov Avstro-Ogrske. Wilsonov odgovor na prošnjo cesarja Karla za mir, ki je pomenil konec Avstroogrške in položil temelj za čisto nov politični ustroj Evrope, je izšel pod neposrednim vplivom dr. Masaryka.

Na prav poseben, neposreden način je Masaryk ustvaritelj Českoslovaške republike. Njegova zasluga ni samo v tem, da je svoj narod politično osvobodil, ampak še prav posebno v tem, da je novi državi vliil svojega velikega duha, jo ustrojil po demokratičnih principih in jo v najkrajšem času, sredi splošnega vrveža urodil tako, da je postala trdna opora reda in miru v srednji Evropi in modra voditeljica v zunanji politiki nasledstvenih držav. Čeprav notranja politika današnje Českoslovaške ne odgovarja idealom demokratizma, vendar je dejstvo, da se tudi Slovaki, pa i Nemei brezpogojno v spoštovanju klanjajo predsedniku Masaryku, o katerem vedo, da je osebo iskren pristaš pravičnega bratskega sporazuma med vsemi narodi in državami, na katerem temelju bo mogoče potem graditi veliko, mogočno mirovno zvezo Evrope.

Zgodovina je bogato venčala prizadevanja dr. Masaryka. Ti uspehi niso lahek plod spretnega diplomata in pretkanega politika, ampak jih je dosegel Masaryk ko v sebi dovršena, v resnem, plemenitem stremljenju dozorela osebnost, ki je izsilila brezpogojno zaupanje, spoštovanje in uvaževanje, kjerkoli je nastopil.

Sin kočijaza na cesarskem posestvu v Hodoninu, je bil Masaryk prvotno namenjen za kovaško rokodelstvo. Toda prijatelji, ki so spoznali njegovo nadarjenost, so posredovali, da je 15 let star odšel na nemško gimnazijo v Pragi, kjer je kmalu postal eden najboljših dijakov. Vendar je moral vsled spora s profesorji predčasno odditi z gimnazije ter je nato maturiral na Dunaju. Tu se je potem vpisal na filozofsko fakulteto in promoviral. Potem je odšel v Lipsko, da izpopolni svoje znanje. Tu se je spoznal s hospitantinjo tamkajšnjega konservatorija Americanko Charlie Garrique, ki je potem postala njegova žena.

Iz Lipskega se je Masaryk vrnil na Dunaj, kjer je bil imenovan za docenta na modroslovni fakulteti. Tu pa ni ostal dolgo. L. 1882. so ga poklicali na češko univerzo v Pragi kot izrednega profesorja filozofije. Tu je dobil ugodna tla za razmah svojega duha in svojih idej. Osebo strogo moralen in v jedru religiozen, drugače pa nasproten zlasti katoliški religiji in Cerkev, je uvedel na čelu vseučiliške mladine novo kulturno gibanje, ki je bilo na eni strani resnaperjeno proti katolištvu, toda na drugi strani po Masarykovem zamislu tudi proti plitkemu, frazerskemu lažnjivemu liberalizmu in njegovemu maliku: jalo-vemu nacionalizmu brez vseh širših vidikov. Dasi načelno odločen nasprotnik marksizma, je praktično in teoretično razširjal socialno mišljenje in vzgojil socialni demokrati med inteligenco mnogo somišljenikov.

Masarykov vpliv je segel v tej dobi tudi v Slovenijo in na Hrvaško, kjer so dijaki, došli iz Prage — takozvani »Masarykoveci« — začeli širiti njegove ideje in skušali ustvariti lastno kulturno-politično strujo. To se jim formalno ni posrečilo in so kasneje večinoma prešli v socialno demokratično, (ki jih pa večinoma tudi ni mogla zadovoljiti in držati), vendar je gotovo, da jih je nekaj med njimi, ki danes štejejo med naše najboljše kulturne delavce, dočim so drugi v plitvem epigonstvu zaigrali med nami hreščočo kulturnobojno muziko, bodisi da so res bili Masarykovi učenci, bodisi da hočejo samo za take veljati.

V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je prešel Masaryk kot borben duh tudi na politično polje. Najprej so ga poslali v dunajski parlament mladočehi, a je prišel z njimi kmalu v navskrižje in odložil mandat. Kasneje je ustanovil lastno »realistično stranko« in bil po izvojevanju splošne in enake volivne pravice v svojem rojstnem kraju izvoljen za državnega poslanca. V dunajskem

parlamentu si je njegova velika osebnost izsilila splošno spoštovanje.

Široki svet je pa spoznal Masaryka najprej zlasti po njegovih velikih, epohalnih znanstvenih delih: Samoumori kot pojav moderne civilizacije, Rusija in Evropa i. dr. Potem je pa prišel znani gramojni Friedjungov proces, v katerem je Masaryk pred celim svetom razkrinjal zakrknjeno, lažljivo in omejeno avstrijsko diplomacijo, ki je operirala proti Srbiji s ponarejenimi dokumenti. S tem svojim nastopom si je Masaryk imenitno utrl pot za svoje veliko politično poslanstvo v kmalu nato slednji svetovni vojni, o katerem smo že uvodoma govorili.

Velika skrivnost Masarykovega izredno skladnega in uspešnega življenja je poleg njegove globoke moralnosti in čistosti značaja v tem, da se kot filozof in politik ni slepo zagrizel v krake okostenele ideologije, marveč je zvesto prisluskoval utripom življenja in razvoju sodobne družbe in z njim raste in se razvijal. Dasi po mišljenju nekatoličan, je vendar kot globok, plemenit in resnično svobodni duh prišel tekoni svojega duhovnega razvoja do tega, da je začel katoliško cerkev spoštovati kot čuvarico nenadomestljivih moralnih vrednot za etično povzdigo človeške družbe. Ker je Masaryk spoznal veliko organizirano silo čeških katolikov in vedel prav oceniti njihov ogromni pomen za dograditev in moralno ter socialno konsolidacijo mlade republike, je storil s svoje strani vse, da zavzame katoliška cerkev v novi češkoslovaški državi, kjer je toliko kulturnobojnega duha, kolikor toliko dostojno stališče in da so odnosi med njo in sv. stolico dobri.

Spričo vsega tega se tudi katoliški Slovenci, najsi tudi ne odobravamo vseh Masarykovih idej in vsega njegovega dela v prejšnjih letih, pridružujemo danes bratskemu češkoslovaškemu narodu v iskreni želji, da bi mu Previdnost predsednika Masaryka čim dlje ohranila!

Francoski Maroko.

Znameniti angleški novelist Valentine Williams je napisal v Daily Mail pod tem naslovom daljši članek, v katerem pripoveduje o velikih uspehih francoske kolonizacije v Maroku.

Moderni Maroko — in to znači francoski protektorat — je delo enega moža, maršala Lyauteya, francoskega generalnega rezidenta. Temu se je posrečilo modernizirati strogost islama in ob enem ohraniti vero in narodno življenje muslimanov.

Pristan Casablanca, kamor se je podal najprej, je takorekoč mikrokosmos Lyauteyevga dela v Maroku. Na mestu žalostne vasi domačinov in zastarele luke se dviga krasno novo mesto z lepimi poslopji, širokimi avenijami in prostornimi trgi. Pristan je velik in modern in poleg njega se dviga nov del mesta, v katerem bivajo izključno domačini. Ta je sicer zidan po pravilih moderne higijene, toda slikovitost turških mest mu je ostala.

Kot rečeno je francoski Maroko protektorat. Maršal Lyautey je maroški zunanji in vojni minister in kot tak uradnik maghzena ali mavriške vlade, na katere čelu je sultan, ki ni samo vladar, temveč tudi kalif in verski poglavar. Pod uspešnim vodstvom maršala se je razširila moč in oblast maghzena do meje razburkanega Rifla (sčpanskega Maroka) in do gorovja Atlas. Prvič v nemirni zgodovini šerifskega cesarstva obstoja urejena, splošno priznana in centralizirana vlada, ki vpliv se čuti daleč okoli velikih novih cest, ki so jih zgradili Francozi po vsem protektoratu in jih še sedaj gradijo.

Maršal je dejal glede varnosti angleškemu pisatelju:

»Turisti se lahko sprehajajo po tej deželi z mnogo večjo varnostjo kot po katerikoli evropski državi. Lahko se greste prepričati o resničnosti mojih besed na jug, med atlaska plemena. Videli boste, da z vojaštvom tisoč mož držimo ozemlje, ki je tako veliko kot od Pariza do Marseille.«

Danes prihaja taborstvo potnikov iz vsega sveta občudovat najsvetlejši svet islama v francoski Maroko. Parobrodna družba Compagnie Générale Transatlantique je upeštila promet med južno obalo Francije in severno obalo Maroka potom elegantnih brzoparnikov. Razen tega je sezidala celo vrsto prvrednih hotelov v najzanimivejših krajih: O' ene ga to drugega se potnik vozi v udobnih avtobusih po gladkih novih cestah. Takšen mir vlada v deželi, da niti v najbolj oddaljenih pokrajinah avtobusi nimajo oboroženega spremstva.

Najzanimivejša mesta v Maroku so: Marrakeš, »rdeče mesto«, s svojimi srednjeveškimi utrdami in stolpi, Rabat, mesto svetle in večnega solnca, Meknes, afričanski Versaj, in Fez, mesto orientalskih bajk.

Človek se tu počuti kot bi bil v mohamedanskem raji, v deželi »tisoč in ene noči«, v času velikega kalifa Haruna al Rašida ali Aladina.

V zadnjem času prihaja vedno več obiskovalcev v to bajno deželo. Angleži so celo začeli malo opuščati Egipt in se v svoji radovednosti začnajo podajati v Maroko.

Politične vesti.

+ Potreba koncentracijske vlade utemeljuje »Pravda« s splošnim mrtvilo na gospodarskem polju. »Vsak državljani zahteva danes neko varnost za svoje delo, toda varnosti ni in je tudi biti ne more, ker izžrpa politični boj vse moči države. Država bi morala reševati v prvi vrsti nujne gospodarske in socialne potrebe, zato pa mora biti prosta dosedanjih političnih okov. Gospodarska kriza je dosegla svoj vrhunec. V Belgradu tlači gospodarske kroge pomanjkanje gotovine, trgovci se boje popolne svobode pri oddaji lokalov v najem in med delavci se širi brezposelnost. To stanje je nevzdržno in ne sme trajati večno.«

+ Nesoglasja med bosanskimi in vojvodinskimi radikali. Med bosanskimi in vojvodinskimi radikali se je vnel živahen boj za ministertvo agrarne reforme. Bosanski radikali zahtevajo ta resor zase, ker so prišli v parlament številčno znatno okrepljeni, vojvodinski radikali pa sratrajo agrarno reformo za svoj tradicionalni resor.

+ Izpremembe v diplomatskem zboru. Dosedanji naš poslanik v Rimu g. Antonijević bo imenovan za poslanika v Pragi, poslanik v Pragi g. Nešić ostane kot narodni poslanec v Belgradu, za poslanika v Rimu pa bo imenovan bivši minister dr. Laza Marković.

Beleške.

O »ekskluzivni večini« takozvanega »narodnega« (pravilno: batinaškega) bloka besediči sinočnje Žerjavovo trobilo. Kakšna je ta »večina«, govore najlepše številke, kajti kljub vsemu nasilju in doslej še nepoznamim volilnim sleparijam je odnesel batinaški blok komaj dobri dve petini vseh oddanih glasov, dočim ima opozicija za seboj tri petine naroda, natančneje povedano: opozicija ima 356.000 glasov več nego batinaši. Da taka »večina« ne bo dolgo terorizirala vse države, je na dlani.

O socialnem in gospodarskem zakonodajnem delu danes v enomer govoričijo glasila SDS. Kakšno »socialno« in »gospodarsko« delo imamo pričakovati od te gospe, nam kažejo vsak dan nova dejstva. »Socialni« politiki, ki so uničili že vse naše socialne institucije in ki so še nedavno izročili rudarje na milost in nemilost Trboveljski premogokopni družbi, so res kvalificirani za tako »socialno« delo, njihove gospodarske »spodobnosti« pa poleg znanih afer dokazuje najlepše nedavna afera z Lubijo.

Po vzoru »Jutra«. Štiri mesece je ministral Žerjav, ne da bi ga pri tem kdo oviral, kakor je oviral sedanji batinaški blok vsako pozitivno delo v bivši, zgolj trimesečni Davidovičevi vladi, in kaj ima pokazati v Sloveniji doslej? Stotine družinskih članov in uničenih eksistenc proklinja režim! Za koliko je že znižal davčna bremena v Sloveniji? Ali je prišel en sam vagonar med tem pod streho? Kaj je storjenega na gospodarskem polju? Ali ne propadala obrt in industrija zdržema in z vedno večjo naglico? Tisoči brezposelnih strdajo. Seveda, kaj briga samostojno-demokratsko gospodo vse to! Oni imajo svoje mehke tapcirane salonske vozove, svoje avtomobile, ogromne tisoče plače, da lahko brezskrbno igrajo visoko politiko, češ, naj nas pišejo lačni reveži v Sloveniji v uho. — Kakor rečeno: to je po vzoru in v žargonu »Jutra«!

»Zdrav instinkt naroda je zmagal,« pravi »Jutro«. Da, kljub brezprimernemu terorju in sleparijam je bil ta zdrav instinkt toliko močan, da je zbral 356.000 glasov več nego batinaški blok, in ta zdrav instinkt je tudi s tremi petinami vseh oddanih glasov odobril program opozicijskega bloka.

Kdo je torej odgovoren? Zadnji »Učiteljski tovariš« strahovito stiska rep med noge, ker se je zbal viharja, ki se pojavlja celo med Ujulevi radi sedanjega divjanja nad učitelstvom. Hinavsko zavija oči in se upa trditi, da Jelenc ni kriv divjega preganjanja, ki v svoji besnosti tolče vse križem in pri tem celo po ljudeh, ki so bili vse svoje življenje zveste priprige Jelenca in njegove najbližje okolice. Nas tako strahopetno tajejanje ne bo premotilo, dokler nam UJU pozitivno ne pove, čigavo maslo je torej sedanje početje prosvetne uprave, za katero bo še prav gotovo odgovarjal od črke do črke Morda bi pa vedel odgovoriti na to vprašanje učitelj Ivan Dimnik, g. Doštal pa prav gotovo! Torej pogum in ne umivajte si rok — kakor znani rimski poglavar v deželi Judeji.

— Hrastniški pralni prašek čisto sam, perilo snežno belo opere Vam! 10:19
— Črna Radenske vode, izbita pred jedjo, povzroča dober tek! 5434

Josip Meško:

Dijaški orlovski dan v Mariboru.

Dne 19. marca t. l. ima naše dijaštvo v Mariboru svoj orlovski praznik, ki je obenem praznik orlovstva v celoti. Ta dan hoče naše dijaštvo poglobiti misel svoje nove orientacije, položiti prisego v duhu demokracije, poudariti svojo veliko kulturno poslanstvo med lastnim narodom, pa tudi med bratskimi narodi Hrvatske in Srbiji. Dijaštvo mora priti do zavesti, da je poklicano v službo vere in doma.

Dijaški orlovski dan naj bo tudi dan naših prijateljev, dan našega starešinstva, dan vseh, ki smo si blizu. Svojih misli dijaštvo ne bo skrivati. Treba je, da se poznamo vsi, potem si bomo tudi zaupali. Dijaštvo mora popraviti to kar je zagrešil del inteligence s svojim liberalizmom, ki ni hotel in čisto ne zna dati svojih sil in duševnih produktov na razpolago vsem. Manjkal je tem ljudem življenjski stik s ljudstvom, zato so zaplavali na vzvišeno stališče in gledali le navzgor in na sebe. Dijaške organizacije v pretekli dobi so boleale na tem, da so pogrešale stika z narodovim življenjem. Zato je bilo vse njihovo delo in vsi načrti le fraza. Ni čuda, da štejemo danes vsled tega razmeroma malo nesebičnih in požrtvovalnih kulturnih delavcev.

Dijaštvo čuti to vrzel v kulturnem življenju. Dijaštvo čuti, da prehaja strup liberalizma v širši sloj, ki je dosedaj znal čuvati svojo naravno nepokvarjenost in dobre tradicije prednikov. Dijaški pokret v smeri orlovstva nam je jamstvo zboljšanja, zato temu pokretu damo v dijaškem organizacijskem življenju prvo mesto. Naš dijak čuti, da je bodočnost naših organizacij orlovska, zato je orlovstvo del dijaškega programa. V orlovskem bratstvu je močna regeneracijska sila notranjega človeka. Duh ljubezni, prijateljstva, zaupanja in strpnosti, ki ga je prežirala tehnična kultura zadnjih desetletij iztrgala iz mnogih src, prihaja z orlovstvom zopet v nas. Veselje do življenja, ljubezen do verstva, čut dolžnosti in odgovornosti bodo z orlovstvom dobili zopet nazaj svojo pristno značilno potezo.

Dijaško orlovsko gibanje ni prezrlo tudi svojega narodnega poslanstva. Bratje na jugovzhodu morajo priti s časom v naš kulturni krog. Idejno enotnost ves čas jugoslovanskega katoliškega dijaštva moramo in hočemo ustvariti; interes državne in kulturne moči to zahteva. Veliko potrpljenja, volje in optimizma bo trebalo, toda ljubezen zmaga.

Pogled našega dijaštva je še obrnjen na vzhod. Zbližanje slovanskega razkolnega vzhoda z Rimom je naloga slovanskega katoliškega zapada. Ciril-metodijska ideja je last inteligence, ki je dolžna delati na to, da ta velika misel postane enkrat resnica. Glavna smer našega misijonstva gre na vzhod. Dr. Krek je rekel enkrat, da smo od Babilonskega morja pa do Adrije vsi eno. Res je to, samo premalo se tega zavedamo. Predpogoj in bližji ideal je, da ustvarimo jugoslovani, Čehi in Poljaki eno zavezno kulturno silo. Prepričani smo, da bo zborovanje slovanskega katoliškega dijaštva v Ljubljani ob priliki III. slovanskega orlovskega tabora idejno združilo naraščaj naše inteligence. Dijaški dan na Jožefovo je v tem oziru nekakša predpriprava.

Prijatelji dijaštva in orlovstva! Starešinstvo in učiteljsstvo! Za naš dijaški praznik vas vabimo v našo sredo. S svojo navzočnostjo dajte našemu dijaštvu poguma! S priznanjem razvpite njegov idealizem! Povrnili bo vam in narodu! Bog živi!

Dopisi.

Trbovlje. — Odgovorite volitev. Občinske volitve so odgojene na nedoločen čas in to v kratkem času trideset let že v tretje. Ker je že manjkalo razlogov za odlašanje volitev, so pa v zadnjem trenutku napravili vlogo za cepitev občine in priključitev Hrastnika k Dolu. Dasi nihče resno ne misli na to in se branijo tega Dolanci, kakor bi se Hrastničani, ako bi se hotelo zadevo res izvesti, so vendar porabili ta nerodni povod, da opravijo z njim še nadaljnje nasilje in korupcijo na občini.

Trbovlje. — Korupcija na občini. Od kompetentov za mesto občinskega zdravnika zahteva gerent Kokalj osebo, da mora biti odločen demokrat, ki bo delal za stranko. Ker doslej pristavi vseh strank plačujemo občinsko doklado, najodločneje protestiramo, da bi občina plačevala demokratom agitatorja. Tudi smo radovedni, kateri zdravnik se bo tako ponižal, da bo prišel za priganjača Žerjavovcem.

Tržiš. Številne maškarade so našim demokratom popolnoma zmešale glave. Po kavarnah napadajo naše somišljenike. V »Jutru« se pa zelo hudujejo, govore o nasilstvu in bojkotu in napadajo prav pridno našega g. župnika. No, on se bo že sam branil, če se mu bo zdelo vredno. Iz delavskih krogov povemo našim demokratom tole: Vsi napadi škodujejo vam samim. Samo še eno krivico naredite našim učiteljem ali komurkoli, in mi bomo začeli s tiho in podrobno agitacijo — že veste zakaj! Mi se vašega terorizma nič ne bojimo, ampak vi se bojte našega odgovora. Kar mirni bodite, bo za vas najbolje!

Srčne pozdrave pošiljajo vsem bralcem »Slovenec« slovenski fantje-vojaki pri 12. pešpuku v Debru: Franjo Rautner, Sv. Peter pod

sv. Gorami; Alojz Zagmeister, Bizeljko; Ivan Bobek, Ciril Suler, Celje; Jože Gaberček, Rečica ob Paki; Alojz Mager, Prevalje; Joško Repovž, Jože Novak, Litijska; Ferdo Jazbinšek, Hrastnik; Anton Camloh, Tržišče; Jože Bergele, Ponikva; Rudolf Vertovšnik, Krško; Jože Kosar, Leopold Koprivnik, Nova Cerkev; Adolf Gorišek, Laško; Matija Blazovnik, Marnberg; Ivan Bola, Hrastnik, in Janez Brank iz Vodic doma. Bog živi!

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20 zvečer.

Sobota, 7. marca: IZGUBLJENE DUŠE, gostovanje gospe Podgorske iz Zagreba. — Izven.

Nedelja, 8. marca: ob 15 STRIČKOVE SANJE, ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

ob 20 VDOVA ROŠLINKA. — Izven. Ponedeljek, 9. marca: ROSMERSHOLM. — Red D.

OPERA:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Sobota 7. marca: TRUBADUR. Red B. Nedelja, 8. marca: Ob 15. uri: NETOPIR, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ponedeljek 9. marca: PIKOVA DAMA, gostovanje Zdenke Zikove in Marija Simenca.

JUBILEJ HINKA NUČIČA.

V četrtek zvečer je proslavljala ljubljanska drama svojega nekdanjega člana, marljivoga sodelavca in vztrajnega, ambicioznega igralca H. Nučiča, ki praznuje petindvajsetletnico svojega delovanja na odru. To pot ni stal pred nami zaslužni veterani, ki bi ga bilo treba pospremiti z zunanjimi častmi v pokoj; štiridesetletnik je prišel na svoj domovinski oder igrat veliko vlogo Othella kot zrel mož, ki podaja živ sad svojega truda. Zato ga je občinstvo tem bolj radostno sprejelo in slovesnost, ki se je vršila v prvem premoru, je izvenela za Ljubljano nenavadno pristrčno in spontano. Gostujočega jubilarja so pozdravili v krogu igralcev, za upravo dramaturg O. Zupančič, za združenje igralcev režiser I. Šest in za slovenske akademike fil. Debevec. G. Nučič se je v zahvali spomnil svoje igralske preteklosti, ki je v ozki zvezi s slovenskim odrom in se dotaknil lepih dni narodnega osvobođenja, ko je iz današnjega dramskega odra prvič govoril slovensko besedo. Prejel je nebroj čestitk in vidnih znakov spoštovanja, občinstvo pa ga je pozdravljalo z burnim in dolgotrajnim aplavzom.

Predstava Othella je bila prav dostojna za jubilarno prireditev. G. Nučič, ki je govoril svojo vlogo hrvaško, je nastopil z vso sigurnostjo in je bilo videti, da ima delo dobro in premišljeno nastudirano. Izgovarjalo je bila močno nižansirana in je v dolgi in težki vlogi včasih nadomeščala elementarno strast, ki jo delo zahteva. Ostali igralci so svojo nalogo rešili po svojih močeh. Dva jezika pač nista pripomogla k enemu življenju, ki naj bi izviralo iz celotnosti igre; gostovanja dobrih igralcev so vsakemu odru in našemu posebnemu, zelo potrebna, a podpirati morajo umetniško opravičena stromljenja dotičnega odra. O posameznih nedostatih bo treba spregovoriti ob priliki popolnoma slovanskega Othella. M.

Nedelja v Narodnem gledališču. V nedeljo popoldne ob treh se poje v operi priljubljeno in zabavno Straussovo delo »Netopir« in sicer zadnjikrat v tej sezoni. Konec predstave je pred čisto zvečer in na njo opozarjamo v prvi vrsti izven ljubljanskega občinstva. Cene so ljudske, znižane. — Drama vzporedi isti dan dve predstavi in sicer ob treh popoldne velezabavno komedijo »Stričkove sanje« kot ljudsko predstavo pri znižanih cenah, zvečer pa se ponovi Golarjeva »Vdova Rošlinka«, ki je pri vseh dosedanjih vpriporitvah dosegla v resnici velik uspeh. Predprodaja vsotopnic od danes naprej pri dnevni blagajni.

Gostovanje Vike Podgorske. Članice Narodnega gledališča v Zagrebu v naši dram. Drevi gostuje v Lenormandovi dram. »Izgubljene duše« gospa Vika Podgorska, naša rojkinja, sedaj članica zagrebške drame. Gospa je kreirala vlogo Juliette že na zagrebškem odru z največjim uspehom in je sploh na glasu kot odlična dramska umetnica. Ljubljansko občinstvo ne bo zamudilo prilike, da si jo ogleda. Predstava bo izven abonmana.

Slov. marionetno gledališče

»ATENA« v Mladiki.

V nedeljo, 7. t. m. igra slovensko marionetno gledališče Poccijevo pravljico igrano v štirih dejanjih »OBUTI MACKEK«, pred to pa dr. Lahovo burko-enodejanko »GASPERČEK NA KAVI«. Občinstvo se opozarja na to, da se na splošno željo prične prva predstava ob pol 3. uri popoldne, druga pa ob pol 6. uri zvečer.

Narodno gledališče v Mariboru.

Sobota, 7. marca: KSENIJA in CAVALLERIA RUSTICANA, ab. O (kuponi; ob petih popoldne.

Dnevne novice.

— **Nov akt terorizma na šolskem polju.** »Narodni dnevnik« 6. t. m. poroča: »Iz Spodnje Šiške je bil nenadoma in proti svoji volji prestavljen učitelj P. Herbst. Za njegovo premestitev ni bilo nobene službene potrebe in je bila izvršena premestitev proti izrecni volji g. Gangla. Da bo mladinski terorizem še jasnejši, bodi povedano, da je bil Herbst eden najbolj agilnih članov napredne Čitalnice, Sokola in drugih naprednih društev v Sp. Šiški. Toda g. Herbst je bil tudi tajnik narodno-radikalne stranke in sicer je pripadal skupini dr. Ravnihar in to je bil njegov greh. Samo zato je pogl. Sokol dr. Pestotnik Sokola Herbst iz Ljubljane! Sedaj pa na plan svobodomiselnosti, ki odobravate tak nastop brata dr. Pestotnika! — K temu pripominjamo, da smo mi to napovedali že davno. Rekli smo, da se samopašnost one male družbe, ki danes vedri in oblači na prosvetnem polju, ne bo zadovoljila samo s preganjanjem učitelstva šolske zveze, marveč da bo čisto naravno posegla tudi po naprednjakih, oziroma po vsakem, ki ne piska natančno v Jelenc-Dimnik-Pestotnikov rog. Že samo, kdor ne bo pred to trojico zadosti globoko potegnil z glave klobuka, ima pričakovati premeščanja ali še kakšne druge dobrote »iz službenih ozirov«. Res, daleč je prišla naša prosveta pod SDS-režimom in kmalu bo naše učiteljstvo v svoji celoti en sam ubogi hlapec Jernej.

— **Kakšne razmere vladajo v šolstvu pod prosvetnim ministrom Pestotnikom.** Iz Spitališča pri Motniku nam pišejo: Pod naslovom »Normalne šolske razmere« ste poročali, da se nahajajo v Ljubljani in okolici Šole z do 80 učnimi osebami in da na nekatere učne osebe ne pride niti 25 otrok. Pri nas pa imamo novo veliko šolo, ki je, ker ni nobenega učitelja, že peti mesec zaprt, k šolskemu ponuku obveznih otrok pa je okrog 100. V začetku novembra so prestavili učiteljico in imenovali drugo, ki pa ni hotela nastopiti službe. Sedaj pripovedujejo, da je imenovan k nam neki učitelj. Te vesti se razširjajo po Spitališču že 14 dni, o učitelju pa ni ne duha ne sluha! Gotovo tudi tega ne bo, če je sploh imenovan, ker Spitališč ni tik ob železnici. Tukajšnji občani premišlujejo, kaj naj store s šolo, ki so jo morali sezidati šele pred vojno. Nekateri svetujejo, da bi prosili, naj se orožniška postaja premesti iz Motnika v Spitališč, kjer bi oba oženjena orožnika imela v šoli lahko stanovanje, hudomušneži pa pravijo: Lahko smo šolo, opeko pa prodajmo, saj tudi v Macedoniji nimajo povsod šol, pa ljudje vendar žive. »Po hribih se dela mrak,« go-spodje, ki imate v rokah šolstvo, pa se za vse druge reči preje brigade nego za razširjenje in poglobljenje ljudske izobrazbe. Menda si mislite: čim bolj bodo ljudje neumni, tem rajši bodo volili SDS.

— **Dohodki državnega posestva Belje.** Državno posestvo Belje je vrglo lani 50 milijonov dinarjev čistega dohodka kljub temu, da je bila pšenica letina slaba. Največ je nesla tvorilna sladkorja, ki je izdelala 1500 vagonov sladkorja. Za prihodnje leto računajo na 80 milijonov dinarjev čistega dohodka.

— **Znižanje tarifov v delavskem zavarovanju.** Minister za socialno politiko je sprejel predlog Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, da se znižajo tarify postavke za nezgodno zavarovanje za povprečno 1%. Znižanje velja od 1. februarja t. l.

— **Znižanje mesnih cen v Zagrebu.** Po dolgotrajnih pogajanjih med mestnim odborom za pobijanje draginje in mesarji v Zagrebu je došlo te dni do sporazuma. Mesarji so pristali na to, da znižajo cene mesa od 2—4 Din pri kilogramu. Nove znižane cene so se uveljavile v včerajšnjem dnu. — V zadnjih dveh mesecih je padel v Zagrebu mesni konzum za 60%. Vzrok v prvi vrsti draginja in velika brezposelnost.

— **Zadruška za proizvodnjo brezalkoholnega vina.** Pristaši treznostnega gibanja v Belgradu snujejo zadrugo, ki bo proizvajala iz grozdja sladko vino brez alkohola. V pripravljalnem odboru so prof. Panta Arangelović, inž.-agron. Ljubisav Petković in inž. Mairo Jelić. Ustanovni občni zbor zadruge se vrši 18. t. m.

— **Ugoden prometni razvoj na progi Užice—Vardište.** Na novootvorjeni progi Užice—Vardište, ki veže Srbijo in Bosno preko Dalmacije z morjem, je promet že prvi mesec narastel tako, da prvotno določenih 400 vagonov niti izdaleka več ne zadostuje. Poslati so morali na to progo tudi 6 novih močnejših lokomotiv.

— **Največji parni mlin v Banatu zgorel.** V Novi Kaniži je te dni zgorel parni mlin bratov Feher, najmodernejša podjetje te vrste v Banatu. Zgorelo so tudi znatne zaloge žita in moke. Škoda znaša 6 milijonov dinarjev, ki je krita z zavarovalnino.

— **Spalna bolezen v Hercegovini.** Iz Mostara poročajo, da se po raznih krajih Hercegovine pojavlja spalna bolezen. Ljudje spe po celo vrsto dni, ne da bi jih mogel kdo prebuditi. Neko dete spi že teden dni, neka žena pet dni.

— **Direktna sveža Zabrežje—Gruš.** Generalno ravnanje državnih železnic hoče v najkrajšem času upostaviti direktni potniški voz Zabrežje—Gruš. Upostavijo se tudi brzi tovorni vozovi na tej progi.

— **Velika tatvina. V Rači pri Kragujevcu** so vlomili doslej neznani zlikovci v pisarno plemoga mlinca, ki je last industrijskega Živanovića, in odnesli iz pisarne težko železno blagajno, v kateri je bilo okoli dva milijona dinarjev deloma v gotovini, deloma v vrednostnih papirjih. Težko blagajno so naložili na voz in jo odpeljali v bližnji gozd, kjer so jo razbili. Tatvino je opazil najprej lastnik sam, ko je zjutraj prišel v pisarno, kjer je našel vse v največjem neredu.

Iz štajerske.

— **Š Smrtna kosa.** Iz Griž pri Celju poročajo: Dne 3. sušca 1925 je pobrala smrt predsednika tukajšnjega »Orla«, brata Jurharja Valentina. Zvečer je bil še pri orlovskem petju. Izredno vesel — še, ko je šel spat, si je prepeval — zjutraj so ga pa našli mrtvega. Umril je v 24. letu starosti na srčni napaki. Bil je eden najbolj delavnih članov »Orla« v Grižah, zadnjič čas njegov predsednik. Kot tak je dajal vsem najlepši zgled orlovske požrtvovalnosti in nesebičnosti. Kako je bil priljubljen, je pokazal zlasti veličasten pogreb, katerega se je udeležilo lepo število članov sosednjih odsekov in velika množica domačinov. Ostal nam bo vedno v spominu!

— **Š Pobegnil je od svojega gospodarja zozdravnika dr. Antona Kunsta v Celju njegov uslužbenec Josip Gajšnik,** ki se izdaja tudi za Gojznika. Odsesel mu je za okrog 8000 Din razne obleke in pa 160 Din gotovine.

— **Š Nevaren postopak se je splazil v spalnico Petra Miklavca pri Sv. Lovrencu na Pohorju** in mu je ukradel nahrbtnik, v katerega je naložil obleko, čevlje, klobuk in nekaj perila v skupni vrednosti okrog 2000 Din. Tatvino je izvršil neki Anton Pečovnik iz Warthmutha, katerega iščejo tudi avstrijske oblasti radi raznih goljufij.

— **Š Tat v podstrešju.** V Zikarčih je raztrgal neznan vlomilec na hiši posestnice Marije Mulec slamnato streho in se je splazil v podstrešje. Tam je vlomil v kašo in je pokradel okrog 100 kg svinjine in klobas v skupni vrednosti okrog 3000 Din. Tatvino je osumljen neki domačin, ki je baje izvršil v okolici že več manjših tatvin.

Iz Ljubljane.

— **Na telovadni akademiji,** ki se bo vršila jutri ob 8. zvečer v veliki dvorani Uniona, se bo prvič izvajala kot uvod k telovadnim nastopom Premrlova slavnostna fanfara. Izvaja jo godba Dravske divizije pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina. Sicer kratka skladba (27 taktov) je polna lepih, veličastnih domislekov ter v modulaciji silno barvna. — Izredno prijetno in lahko tekoče so nove skladbe dr. Fr. Kimovca pri prostih vajah za l. 1925. Lepe, preproste melodije z dokaj moderno harmonizacijo. — Novost bo tudi skladba A. Dolinarja: »Jugoslovanska legend«, ki spremlja simbolične članske proste vaje. Dasi vse te skladbe spremljajo telovadne gibe in so kolikor toliko podrejene, bo vendar akademija z glasbenega stališča zelo zanimiva. — Vstopnice se dobe v Unionski trafiki.

— **Ij Predavanje Slov. krščanske ženske zveze v Akademskem domu.** Polnoštevilno zbrano občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo vsestransko poučnemu predavanju ge dr. Amalije Šimeceve, šefa drž. bakteriološke stanice, ki je v poljudni obliki orisala razvoj bakterij in njih pomen v vsakdanjem življenju. Očrtala nam je zlasti njih delovanje in vpliv v človeškem telesu ter odpor istega proti tem škodljivcem zdravja. — Gospa predavateljica je žela burno pohvalo in upamo, da to predavanje ne bo ostalo osamljeno, ampak nas povede gospa doktor še marsikrat s svojo gladko besedo na to vlezanimivo polje, katero je med nami žal še vse premalo upoštevano.

— **Ij Umrli so v Ljubljani:** Marija Stergel, zasebnica, 77 let. — Adam Mihelič, ple-skarjev sin, 15 mesecev. — Karel Dolžan, železniški uslužbenec, 61 let. — Terezija Prah, postrežnica, 71 let. — Riko Dorschel, stud. techn., 22 let. — Viktorija Možina, zasebna uradnica, 20 let. — Konrad Pavlič, mestni delavec, 55 let. — Ignacij Kos, rejnček, 14 mesecev.

— **Ij Brivski salon je otvoril na Poljanski cesti gospod Niko Koman.** Več glej v današnjem oglasu.

— **Ij Pobegli kaznjence.** Pred deželnim sodiščem v Ljubljani je bil obsojen radi vloma in tatvine Ivan Dodič, doma iz Podgrada, na 18 mesecev težke ječe. Mož je dne 2. marca pobegnil iz tukajšnje kaznilnice. Znan je kot nevaren vlomilec in tat koles.

— **Ij Ogenj v dimniku.** Predsinočnjim so se vnele saje v dimniku hiše štev. 21 na Poljanski cesti. Ogenj je zapazil prvi krojač Tone Jarc, ki je tudi obvestil ognjegasce. Ti pa so prišli že prekasno, ker so med tem že ogenj pogasili. Saje so se vnele na dnu dimnika, odkoder jih pa dimnikar, katerega ne zadene nobena krivda, ni mogel odstraniti, ker je dimnik spodaj zazidan. Dimnik je bil ometen šele 26. februarja. Škode ni nobene.

— **Ij Neznano kam je odšel hlapec Alojzija Zormana,** trgovca z moko na Starem trgu, 60-letni Anton Hostnik, doma iz Moravč. Mož je že delj časa bolehal in je bil vedno zelo otožen in ni izključeno, da je izvršil samomor.

— **Ij Povožen pes.** Na glavni cesti na Glincach je povozil neznan šofer velikega črnodlakega psa z belimi lisami na glavi. Pes se je zavlekel v cestni jarek, kjer ga je policijski stražnik ustrelil. Čegav je bil pes, ne vemo. Pes je bil stekel ali bolan, ker se je klatil že delj časa v okolici in so se ga vsi ogibali.

— **Ij Tatvina obleke.** Julijani Mateličevi v Kladezni ulici 1 je bila ukradena iz veže dne 3. marca dopoldne kompletna temnosiva moška obleka, vredna 400 Din. Neznane, ki je izvršil to predrzno tatvino vpiro vseh stanovalcev, je moral razmere dobro poznati in mora biti skrajno predrzen tat.

— **Ij Nesreča na cesti.** France Štempihar, hlapec mestne občine, je vozil dne 5. marca na dvoprežnem vozu leseno mestno barako. Voz je bil precej visoko naložen. V Wolfovi ulici in sicer ravno pri vходу na Kongresni trg, je zadel v solčno streho tamošnje modne trgovine Vlač-Ivanuš. Streha je omahnila in je zadel drog železnega ogrodja v izložbeno šipo in jo razbil. Škoda znaša na šipi 7670 Din in na strehi 1000 Din.

— **Ij Policijske vesti.** Od 5. do 6. marca je aretirala policija 5 oseb in sicer enega radi vpisa napačnega imena v tujski knjigi, dva radi pijanosti in izgreda, enega radi postopanja in enega radi prekrščenja državne meje brez potnega lista in dokumentov. — Ovdab je bilo vloženih na policiji 21 in sicer 10 radi prestopka cestno-policijskega reda, 3 radi prekrščenja policijske ure in pa po ena radi nesreče na cesti, vnetja saj, pobega od doma, radi povoženega psa, eden je bil obstreljen od vojaške straže in pa radi pijanosti, razgrajanja in pa kaljenja nočnega miru.

Naznanila.

— **Rokodelski dom.** V ponedeljek, 9. t. m., bo predaval v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12, profesor dr. Josip Debevec o dr. Krekovem, ravnokar v drugi izdaji izišlem »Socializmu«. Vstop prost. Pričetek ob 8. uri zvečer.

— **Ljudska visoka šola v Ljubljani** priredi v nedeljo, dne 8. t. m. ob 10. uri dop. v zbornišni dvorani na univerzi javno, vsakomur dostopno predavanje o predmetu:

Gospodarstvo.

Valutna vprašanja.

— **Pred svetovno vojno** je bilo v raznih državah zlato podlaga valute. Po vojni pa večina držav, ki se je bila udeležila, ni mogla več obdržati zlate valute vsled velikanskih izdatkov papirnatega denarja, ki ni imel kovinske podlage.

— **Kot imajo nekatere ladje parni stroj in jadra,** da lahko ob različnem vremenu, ali pa če se eno pokvari, plovejo z drugim, tako se je danes večina držav uredila tako, da lahko shajajo, brez ozira na to, da-li imajo stalno ali nestalno valuto.

— **Ker se v slučaju spremembe kupne vrednosti številk,** ki so tiskane na bankovcih, porajajo težkoče, so si za stabilno računanje upostavile zlato valuto, ki se ne spreminja tako kot bankovci, ki so v obtoku (primer Poljska, Nemčija, Avstrija).

— **Kar se tiče cen življenjskih potrebščin,** so se pa upostavili takozvani »indeks-numbers«, iz katerih lahko skalkuliramo draginjo življenja.

— **Indeks-numbers predstavljajo nekako zlato podlago modernega gospodarstva,** vsebujejo namreč ceno dela v današnjih razmerah.

— **Odkar je postavila vojna valutna vprašanja na čisto novo podlago,** so mnoge države porabile indeks-numbers za podlago vseh vrednosti. Plače uradnikov, nastavljenec in delavcev so se spreminjale po teh številkah. To je bil takozvani sistem »premikajoče se lestvice«. Tako avtomatično spreminjanje plač se je uvedlo v dveh vrstah držav: v onih, ki so prišle do valutne stabilizacije vsled možnosti izmenjave z zlato.

— **Sistem indeksnih številk je vkljub množestvilnim kritikam pomagal državam,** ki so vsled vojne mnogo trpele, da so prišle preko svojega najtežjega časa, namreč dobe, ki je neposredno sledila svetovni vojni.

— **Sedaj se pa denarna politika teh držav nahaja na kritični točki.** Vsi izvedenci so sicer mnenja, da je treba najprej valuto stabilizirati in jo potem dovesti nazaj do zlate veljave. Inflaciji se pa da odpmočiti na splošen, netočen ali pa na zelo strikten način.

— **Spor med obema metodama je danes zelo živahen in dviga zelo komplicirana vprašanja.**

— **Prvi uspeh stabilizacije bi bil ta,** da se odpravi možnost večje devalorizacije. G. F. Nogaro, profesor na pariški univerzi, je mnenja, da je stabilizacija edina sigurna pot do revalorizacije, če se spozna, da je slednja umestna.

— **Zanimivo je dejstvo,** da celo ta dragocena kovina — zlato — pada v diskredit. Večina držav namreč, ki je popravila svojo padlo valuto, tega ni dosegla na ta način, da si je povečala svoj zaklad zlata. Dvig valute je bil pred vsem odvisen od tujih kreditov.

— **S pomočjo tujih posojil so se splošno danes stabilizirale valute in lahko si predstavljamo,** da bi se morda dala v doglednem času ustanoviti koncentracija razdeljevanja kreditov mednarodnemu clearing-houseu.

— **Gospodarski razvoj naše kraljevine** od prevrata. Predava g. Ivan Mohorič.

— **Šiškarji!** Dramatični odsek šišenskega prosvetnega društva priredi v nedeljo v samostanski dvorani narodno igro s petjem v petih dejanjih: »Revček Andrejček« v prid novi cerkvi. Vljudno vabimo!

— **Esperantski klub v Logatcu** naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 8. marca v ljudski šoli ob pol dveh občni zbor, na katerem je udeležba za vse člane kluba obvezna. Povabljeni so pa tudi vsi prijatelji kluba. — Odbor.

— **Društvo zobotehnikov za Slovenijo** naznanja vsem članom, da se vrši redni občni zbor društva 8. marca ob 2 popoldan v Prešernovi sobi pri Novem svetu. Udeležba za vsakega člana obvezna. — Predsednik.

Dijaški vestnik.

— **Na zadnjem občnem zboru Akademsk** zveze so bili v odbor izvoljeni: Aleš Stanovnik, predsednik; Baldo Schenk, podpredsednik; Makso Miklavčič, tajnik; Jaka Mlinar, blagajnik; Demetriji Weble, knjižničar.

— **Občni zbor »Danice«** se vrši nocoj ob 8. v Akademskem domu. Dnevni red običajen. Vabimo gg. starejšine.

Orlovski vestnik.

— **Pismeno rezervirane vstopnice za akademijo J. O. Z.** se bodo dobile zvečer ob 7. pri blagajni. Vstopnice, ki se ne bodo dvignile do četrta na osem, se bodo prodale. — Poirdila za udeležbo na akademiji na izkaznici za polovično vožnjo se dobe po akademiji na verandi poleg unionske dvorane.

Turistika in sport.

— **Kranjska gora.** (Sneg.) (Poročilo od 6. t. m.) Ob 7. -1.1 C. Barometer p. la. Oblačno. Sneg srenast, dobro vlečan s trdo vrhno skorjo, ki še nosi smučarje. Smuka srednje dobra. — Saninec ugoden.

— **Sneg v Kamniških planinah.** Poročilo z Velike lanine 1555 m od 6. t. m. Sneg srežast. Smuka dobra.

— **g Dohodki italijanske države.** Z ozirom na razne vesti inozemskega časopisja o finančnem položaju Italije, ki bi mogle povzročiti zmedo v normalnem poteku gospodarskega življenja, nas obvešča generalni konzulat Italije v Ljubljani, da so dohodki italijanske države v tekočem proračunu dosegli do danes vsoto 8 milijard 87 milijonov, to je 877 milijonov več v primeri z isto periodo v predidčem proračunskem letu.

— **g II. kožni sejem v Ljubljani** se je vršil dne 4. marca v velesejskih prostorih. Po svojem obsegu je bil manjši kot prvi dne 19. januarja. Namen te prireditve je bil, vnovčiti še preostale kože divjačine, ki se je postrelila v zadnjih dveh mesecih. Cene so se gibale v približno istem okvirju kot zadnjič, opazil se je padec cen kun in dvig cen zajcev. Nudilo se je za približno 400.000 Din blaga, tendenca je bila dobra, končen potek zadovoljiv.

— **g Zanimiva poravnalna zadeva.** Včeraj v petek se je vršila pri tukajšnjem deželnem sodišču poravnalna razprava v zadevi zapuščine Vinka Majdiča v Kranju. Kakor znano, je ponudilo zastopstvo zapuščine le 30% kvoto brez vsake garancije. Pri glasovanju so upniki odklonili ta predlog z veliko večino. Za poravnavo pa sta glasovala le: zastopnik Mestne hranilnice v Kranju in zastopnik Slavenske banke, oba z zneskom 960.000 dinarjev. Na predlog zastopnika zapuščine je sodišče dovolilo, da se vrši dne 20. t. m. novi in zadnji poravnalni narok, ker se zatrjuje, da se vrše med zapuščino in upniki pogajanja, ki bodo najbrže uspešna, da se prepreči konkurz.

— **g Reparacije.** Za januar letos je država SHS prejela reparacijsko kvoto okoli 3 milijonov zlatih mark. Od tega je prišlo na privatnike približno pol milijona zlatih mark. Kvota za februar je znašala ca 2.500.000 zlatih mark. Po časopisnih vestih bo tudi kvota za marec znašala toliko in menda tudi za nadaljnje mesece letos.

— **g Nova trgovinska agencija** — v Amsterdamu. Kakor poročajo iz Belgrade, je odobreno osnovanje pooblaščenega trgovinske agencije v Amsterdamu, ki ne bo uživala državne podpore.

— **g Obtok bankovcev v Avstriji.** Po izkazu avstrijske Narodne banke je dosegel obtok bankovcev na dan 28. februarja 1925 leta 7.957.242.238.800 kron, kar pomeni napram prejšnjemu izkazu z dne 23. februarja 1925 povišanje za 776.189.440.100 kron.

— **g Produkcija železa v Avstriji.** Lansko leto je Avstrija producirala 267.000 ton surovega železa napram 344.000 tonam v l. 1923. — Produkcija jekla je lani znašala 370.000 ton napram 499.000 tonam v letu 1923.

— **g Insolvenca v Avstriji.** V teku meseca februarja letos je bilo v Avstriji pripravljenih 314 poravnav napram 345 v teku meseca januarja 1925. Konkurzov je bilo februarja t. l. 64, v mesecu januarju pa 53. — Pripomniti je treba, da znaša najnižja kvota od 10. marca t. l. naprej 35 odstotkov, ne pa kakor dosedaj 25 odstotkov.

Borze.

Dne 6. marca 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.513750—2.543750 (2.5330), London 295.40—298.40 (295.50—298.50), Newyork 51.59—62.59 (61.83—62.83), Pariz 3.1650—3.2150 (3.17—3.22), Praga 1.8835—1.8635 (1.840—1.8710), Dunaj 0.0868—0.0878 (0.0870—0.0890), Curih 11.9250—12.0250 (11.96—12.06).

Curih. Belgrad 8.40 (8.35), Budimpešta 0.0072 (0.0072), Berlin 1.2380 (1.2380), Italija 21.12 (21), London 24.79 (24.79), Newyork 519.70 (520.70), Pariz 26.55 (26.50), Praga 15.45 (15.44), Dunaj 0.007325 (0.007330), Bukarešt 2.69 (2.575), Sofiji 3.80 (3.80).

Dunaj. Devize: Belgrad 11.34, London 33.86, Milan 28.79, Newyork 70.935, Pariz 36.32, Varšava 136.30. — Valute: dolarji 704.60, angleški funt 33.68, francoski frank 36.10, lira 28.75, dinar 11.21, češkoslovaška krona 20.94.

Praga. Devize: lira 138, Zagreb 53.75, Pariz 173.50, London 161.425, Newyork 33.80, Newyork, 5. marca: Belgrad 160.75, London 477, Pariz 510.50, Rim 405, Curih 19.24, Praga 296%.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7 odstotno investicijsko posojilo iz leta 1921 65—68, 4 odstotno Kranjsko deželno posojilo iz l. 1888. 22 (blago), 4 in pol odstotno Kranjsko deželno melioracijsko posojilo iz leta 1911 22.50 (blago), 4 in pol odstotno Kranjsko deželno posojilo iz leta 1917 22 (blago), Celjska posojilnica, Celje 210—214, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 235 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 104 (denar), Prva hrvaška štedionica, Zagreb 945—955, Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana 190—200, Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 135 (blago), Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana 430 (blago), Združene papirnice, Vevče 100 (denar), »Split«, anon. družba za cement Portland, Split 1200—1250, Stavbna družba, Ljubljana 275—285.

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb 119—121; Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 66; Jugoslavenska banka, Zagreb 106—107; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 235; Prva hrvaška štedionica, Zagreb 945—950; Slavenska banka, Zagreb 70; Dionično društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 55; Hrv. slav. d. d. za ind. sečera, Osijek 715—720; Narodna šumska industrija 40; Gut-

man 500—550; Slavonija 57—58; Trboveljska premogokopna družba, tu 425—530; Združene papirnice, Vevče 100; Vojna odškodnina 158.50—159.50; 7 odstotno inv. posojilo: 67—67.50.

Dunaj. Zivnostenska banka 386.500, Alpine 383.900, Hrvatska eskomptna banka 133.000, Leykam 149.000, Avstrijske tvornice za dušik 133.000, Gutman 593.000, Mundus 775.000, Slavex 61.600.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Plohi, 40 mm, konični, I., II., III., feo Postojna (3 vag.) 580—580 (zaklj. 580); Bordonali smrekovi in jelovi, 6—9 m, 9—12, 30—30, feo Postojna 450 (denar); lipovi hodi od 2.50 m dolž. naprej, 25 cm naprej, feo naklad. postaja 190 (blago); hrastovi plohi od 2.65 m dolž., 30, 40, 50, I. in II., feo meja 1250 (denar); bukova drva, 1 m dolž., napolsuha, feo meja 23 (denar); bukovo oglje vilano, I.a, feo meja 115 (denar). — Žito in poljski pridelki: pšenica sremska, 75 kg, par. Ljubljana 500 (blago); pšenica domača, feo Ljubljana 450—485; otrobi pšenični, debeli, feo slav. post. 225 (blago); otrobi, pšenični, drobni, feo juta vreče, loco Ljubljana 215 (blago); odpadke pšen., feo medjimur. post. 300 (blago); koruza nova, promptna, feo Postojna tranz. 257.60 (blago); koruza nova, dobavitel marec, feo sremska postaja 210 (blago); koruza nova, dobavitel marec, feo slavonska postaja 215 (blago); koruza nova, dobavitel april, feo sremska postaja 220 (blago); oves bački, rešetan, feo Ljubljana 360 (blago); laneno seme zimsko, feo Ljubljana 700 (denar); konoplja b-n, feo Kotoriba tranz. 650 (blago); krompir rdečkast, semenski, feo štaj. postaja 182 (blago); krompir beli, feo štajerska postaja 153 (blago); krompir rumeni, feo štajerska postaja 142 (blago). — Stročnice, sadje: fižol ribničan, čiščen, feo Ljubljana 320 (blago); fižol koks, čiščen, feo Ljubljana 340 (blago); fižol beli, feo vag. slavonska postaja 410 (blago); orehi, feo vagon hrvaška postaja 850 (blago); jabolka izbrana, feo štaj. postaja 275 (blago). — Kemični produkti: modra galica, 98-99, feo Postojna trz. 639 (blago).

Novi Sad. Pšenica 420—425, koruza 190, mare-april 210, moka bazis >0c 665.

Chicago, 5. marca. Pšenica za maj 192% za julij 169%, za september 152.50; koruza za maj 131.75, za julij 133%, za september 131%.

Izpred porotnega sodišča

LJUBLJANA.

Sleparija z italijanskimi čeki. — Tatvina pri Kajfežu v Florjanski ulici.

Včeraj se je vršila cel dan obravnava proti Ivanu Kljnu, doma iz Trsta, ki je nakupoval po Sloveniji les za razne italijanske tvrdke. Obenem se je pečal tudi z drugimi kupčiji in je imel zveze z znanimi ljubljanskimi verižniki in prekupevalci, ki so že imeli dosti posla s sodiščem. Nekaj jih je tudi že zaprtih, nekaj pa jih še čaka na sodnikovo odločitev, da jim odmeri čas neprostovoljne nastanitve v sodnem hotelu.

Kljun je bil že tudi večkrat kaznovan in ima že težke grehe na grbi. Posebno predrzna in dobičkanosa kupčija, ki jo je napravil v Ljubljani, pa je bila predmet včerajšnje porote. Obtožnica očita predrznemu sleparju in vlomilecu, da je vnovčil s pomočjo ljubljanskih prijateljev in znancev dne 2. novembra 1923 v Ljubljanski kreditni banki ponarejen ček laške banke »Credito Veneto« v Pordenone za 17.000 lir in je izvalil na ta način od banke 65.110 Din. Dalje je obtožen, da je vlomil dne 26. septembra 1923 v sobo najemnice Kajfeževe gostilne v Florjanski ulici. Odprl je njen kovčeg s silo in je ukradel iz njega okrog 7500 Din gotovine in pa srebrni poročni prstan, 4 zlate prstane, 3 zlate zapestnice in en obesek. Končno je mož imel tudi pištolo brez uradnega dovoljenja. — Senatu je predsedoval sod. svetnik dr. Kaiser, votanta sta bila sod. svetnik dr. Mohorič in sodnik Kralj, javni obtožitelj pa državni pravdnik Lavrenčak. Sleparija s čekom se je izvršila glasom obtožnice sledeče: Obtoženi Ivan Kljun je potoval po Sloveniji kot mešetar za nakup in prodajo lesa za italijansko tvrdko Buffon. Koncem oktobra mu je zmanjkalo denarja, odnosno dinarjev, ker je imel mož pri sebi ček banke Credito Veneto v Pordenone in sicer za 17.000 lir. Ker ni mogel dobiti na ta ček posojila, je šel Kljun v Zagreb. Tam je poskušal ček vnovčiti v treh bankah, kar pa se mu ni posrečilo. Rekli so mu, da ček ni pravičen, da ne poznajo teh podpisov in da je to mala banka, na katero ne dajo take vsote. Iz Zagreba se je odpeljal Kljun s čekom v Ljubljano, kjer je imel več sreče. Tu se je sestel z znanim Ivanom Sitarjem, ki je sedaj v dveletni ječi radi vloma pri Lovštinu v Gradišču. Ko mu je pokazal ček, mu je Sitar takoj obljubil pomoč, češ da ima on dobrega tovariša, ki se na take kupčije raz-

ume in ki je napravil že več takih kupčij. Seveda je treba plačati dobro provizijo. Kljun je bil s predlogom takoj zadovoljen in Sitar mu je pripeljal tega večaka. Ta mu je obljubil, da mu ček vnovči in sicer v Kreditni banki in po kurzu 3.50 Din, kar pa dobi več, je njegova provizija. In res se je posrečilo posredovalcu, da je vnovčil v banki ček po 3.83 Din za lito, za kar je dobil nato od Kljuna še 200 Din posebne nagrade, ker mu je pomagal iz hude zadrege. Ljubljanska kreditna banka je poslala ta ček svoji podružnici v Trst, ta ga je pa poslala v svrhu vnovčenja banki Veneta Giulia. Od tam pa je prišlo obvestilo, da je ček ponarejen.

Obtoženi Kljun je nastopal jako samozvestno in je vse zanikal. Trdil je, da je posodil v Brežicah nekemu Italijanu, ki je tudi kupčeval z lesom in katerega je poznal samo na videz, 10.000 Din. Ta pa mu je izročil usodni ček, da ga vnovči in si vračuna svoje posojilo. Ker ga ni mogel vnovčiti v Zagrebu, je šel v Ljubljano, kjer ga je vnovčil v dobri veri, da je ček pravičen. Ker je trdil, da je ček res pravičen tudi svojim ljubljanskim pomagateljem, so bili ti tudi izpuščeni iz zapore in oproščeni. Glede vloma pri Kajfežu je trdil obtoženeec, da o tem sploh ničesar ni vedel in da je bil takrat v Trstu. Da dokaže svoj alibi, je predlagal več prič iz Italije, med temi tudi svojega šefa Buffona in njegova sinova, ki sta sodelavci tvrdke. Senat je temu predlogu ugodil in sicer iz razloga, da se sklepa na storila le z opisom osumljenca, ta pa se sklicuje na priče v inozemstvu in se morajo te tudi zaslizati. Tudi je potrebno še točnejših pojasnil od banke glede češ tam vnovčenega in pa ljubljanskega čeka, izmed katerih eden mora biti falsifikat. Vsled tega je bila obravnava preložena na nedoloten čas, obtoženi Kljun pa ostane kot inozemec v preiskovalnem zaporu.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 366 m n. m. viš.

Normalna barometriška višina 736 mm.

Čas opazovanja	Baromet. v mm	Termomet. v C	Relativna vlažnost v C	Nebo, vetrov	Padevina v mm
5./3. 21 h	733.6	7.0	10	d. obl. v.	
6./3. 7 h	733.6	5.4	0.7	obl.	0.3
6./3. 14 h	732.9	6.9	0.3	dež	

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglas nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakol

Trgovski URADNIK

elektrotehnične stroke, fakturist in kalkulanti, verziran v vseh zadevnih poslih, želi svoje dosedanje mesto premeniti. Naslov iz prijaznosti v upravi lista pod št. 1424.

Samostojen GOSPOD

Išče zanesljivega, zvestega, zmogljivega slugo, ki more držati v brezhibnem stanju kompl. stanovanje za samca in ki zna streči in servirati. Starost 30—40 let. Izčrpilne ponudbe z označbo referenc na »Interklam« d. d. Zagreb, I—78, pod šifro: »Samostojen II—128«.

Srbohrvaški, slov.-nemški

KORRESPONDENT

s prakso, zmožen knjigovodstva, z dvorazr. trgov. šolo, izkušen manufaktur, in konfekcijst, išče mesto. Ponudbe pod »Srbohrvaški« na upravo »Slovenec«. 1453

KDO SPREJME

14-letnega dečka na stanovanje in hrano? — Ponudbe na upravo pod Deček 1434.

Na dobro domačo hrano

se sprejmejo gospodje. Naslov v upravi pod št. 1432.

šoferja

ključavničarja, zanesljivega, zmogljivega popravil in montaže, sprejme »KOLINSKA TOVARNA« v Ljubljani.

Pošteno in pobožno, boljše DEKLICO

ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela. Sprejme k mali družini Ljubica ILL-NIC, ravn. soproga, Osijek I, Aleksandrova ul. 20, II. nad. Plača po dogovoru. 1438

šivalni STROJ, orig. Singer, čevljar. Halštetparica, napredaj Zabajak 3/III, Emeričič.

OMARA, visoka in nizka, napredaj zelo ceno na Zaloški cesti 13, vrata št. 12.

Avto znamke Benz, 16 do 20 HP, 4 sedež, lep, v dobrem stanju, se ceno prod. — Naslov v upravi lista pod št. 1342.

Železo, ŽELEZNINO,

portlandcement, potrebščine za stavbe in pohištvo, orodje za obrtnike in poljedelce, štedilnike, vodovodne cevi, sesalke itd., priporoča A. SUSNIK, Ljubljana, Zaloška cesta. — Velika zaloga! — Nizke cene!

Bencin-motor

6 KS, skoraj nov, ugodno po KS. d. TEHN. PISARNA, Gorupova ulica št. 17.

Več panjev ČEBEL

prodam, v kranjih, z mladimi matamicami; cena po dogovoru. — Žibert Aleš, Spod. Bela, p. Predvor. 1384

SIVILJA, ki se je učila šivanja tudi v Ljubljani, išče službe kot sobarica. — Naslov v upravi pod št. 1327.

Prodaja posestva

Hiša št. 9 v Zajčjem polju pri Kočevju, z opeko krita, obstoječa iz veže, kuhinje, 3 sob, jedilne šrambe, kleti, gospodr. poslopja s hlevom ter 30 jehov obsežno zemljišče, obstoječe iz njiv ter nekaj za sečo primern. bukovnega gozda, ostalega zasajenega z mladimi smrkami — se takoj prod. — Poizve se pri Jožetu Mausser v Šalka vasi pri Kočevju.

MALO POSESTVO

v ljublj. predmestju, z vsemi gospod. poslopiji, prodam radi selitve. Stanovanje na razpolago. — Več se poizve Ižanska cesta 30. 1415

ŠIVALNI STROJ

dobro ohranjen, prodam. — Naslov v upravi pod št. 1435.

PRODAJ več rabljenega

POHIŠTVA.

Celovška c. 34 - Sp. šiška.

»Opeka«

prvovrstne zidake, priporoča opekarna

»Emona« d. d.

v Ljubljani. — Tovarna na Viču (Brdo). — Pisarna v Pražakovi ul. 3, pritličje.

NAPRODAJ več novih

mlinskih strojev

in to sestava Ganz, Amme, Giesecke in Konegen. Stroji so popolnoma novi in nerabljani. — Natančnejše podatke daje tvrdka: »KONCERN« d. d. Zagreb, Vrhovčeva ulica 13. 1358

Elektr. kabel

(OKLOPNI) za tok 110 Volt, 600 Amp., 9½ m dolg, prodaja poceni Jugoslav. tiskarna v Ljubljani. 1426

DELAVNICO

pripravno za vsako obrt, od priprave v našem v Podgori 36 pri št. Vidu n. Ljublj. — Več se poizve pri Ivanu Novaku, Pržan 10, št. Vid n. Ljublj.

Nakupovalci lesa

popolnoma večji stroke, se sprejmejo takoj proti dobri plači in proviziji. — Ponudbe poslati na upravo lista pod šifro »Dobra provizija«.

KRAVO

dobro mlekarico, ki bo v 14 dneh stela, in 2000 kg KORENJA in REPE za krmo se prod. v Vižmarjih št. 33, p. št. Vid n. Ljublj. 1437

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Svoje mnenje je podpiral tako krepko, da je zakladal z živežem pol tucata družb prospektorjev, ki so iskali zlata na drugi strani velike razvodnice in daleč v pokrajino reke Indian. Drugi zopet, ki se jim ni posrečilo zastaviti zemljo ob srečnih potokih, je zaposlil na svojih kleimih ob Bonanzi. Plačeval jih je dobro — šestnajst dolarjev na dan za osemurni posad in delo se je pri njem vršilo v treh posadih. Imel je dovolj živeža, da je lahko delal z njimi, in ko je ob zadnji odprti vodi dospela ladija Bella, naložena z živežem, je prodal Jacku Kearnsu prostor za skladišče za zalogo živeža, ki je zadoščal za vse njegove ljudi za celo zimo leta 1896. In tisto zimo, ko je lakota pritiskala in se je moka prodajala po dva dolarja funt, je on imel na vseh svojih kleimih ob Bonanzi tri posade ljudi na delu. Drugi lastniki rudokopov so plačevali svoje ljudi po petnajst dolarjev na dan, a on je bil prvi, ki je pričel zaposlovati ljudi in jih je od početka plačeval po eno unčo na dan. Posledica tega je bila, da so bili njegovi ljudje izbrani ljudje in da so več kakor zaslužili svojo višjo plačo.

Ena njegovih najdivnejših iger se je vršila v rani zimi kmalu potem, ko je pomrznilo. Stotine navalnikov, ki so zastavili zemljo ob drugih potokih, ne ob Bonanzi, so vznevoljeni odšli po reki navzdol v Forty Mile in Circle City. Daylight je vzel pri Alaska Commercial Company posojilo na eno svojih manjših zemljišč in vtaknil v svojo mošnjo lepo kreditno pismo. Nato je zapregel pse in odrinil po ledu po reki navzdol s tako brzino, ki je samo on mogel z njo potovati. En Indijaneec tja, eden nazaj in štiri vprege psosv je bil njegov rekord na tej poti. V Forty Mileu in Circle City je kupoval kleime na tucate.

Mnogo njih se je pozneje izkazalo popolnoma brez vrednosti, nekateri so se izkazali sijajnejši kakor nobeden drugi ob Bonanzi. Kupoval je na levi in desni in plačeval za en kleim od petdeset do pet tisoč dolarjev. Najdražjega je kupil v salunu Tivoli. Bil je to kleim, ki je ležal zgoraj ob Eldoradu; ko se je pogodil za ceno, je Jacob Wilkins, neki starodobnik, ki se je pravkar vrnil s pregledovanja jelenjega pašnika, vstal in odšel rekoč:

»Daylight; sedem let te poznam in doslej si bil vedno pameten videti. Sedaj se pa pustiš ropati od vseh strani. To je prava beseda — ropati. Pet tisočakov za en kleim na tistem prokletem jelenjem pašniku je goljufija. Meni kar ni več mogoče ostati tukaj in gledati, da te tako ciganijo.«

»Povem ti, Wilkins, se je oglasil Daylight, Car-montova naidba je tolika, da je mi niti pregledati ne moremo. Pravcata loterija je. Vsak kleim, ki ga kupim, je en tistik zanj. Ampak čisto gotovo je, da bo nekaj imenitnih dobitkov pri tem.«

Jacob Wilkins je, stoječ med odprtimi vrati, ne- verno ponosiljaval.

»No, postavim, Wilkins,« je nadaljeval Daylight, »postavim, da ti več, da bo iz neba padala juha kakor bi deževalo. Kaj bi ti potem storil? Menim, da bi si kupil žlice itd., kajne. No, vidiš, jaz sedaj kupujem žlice. Kajti ob Klondyku bo jelo deževati zlato kakor ta juha in oni, ki bo imel vilice, te juhe ne bo mogel ujeti.«

Wilkins pa je zaloputnil vrata in Daylight je odnehal, da sklene nakup kleima.

Akoravno je vrnil se v Dawson ostal zvest svoji besedi in se ni dotaknil ne krampa ne lopate, je vseeno delal naporno kakor prejšnje čase. Imel je v roki tisoč želez, ki so mu dala posla čez glavo. Reprezentacijsko delo je bilo trško, drago, in dostikrat je moral potovati do različnih potokov, da odloči, katere kleime opusti in katere obdrži. Pred priho-

dom v Alasko je delal v kremenjakovih rudnikih, in je sanjaril, da bo našel dobro zlatonosno žilo. Vedel je, da so bila nahajališča zlata po raztresenih mestih enodnevnega, da je bilo nahajališče v kremenjaku boljše; radi tega je imel zaposlenih večje število mož, ki so cele mesece izkali zadnje. Pa zlatonosne žile niso našli in več let pozneje je cenil, da ga je iskanje iste veljalo petdeset tisoč dolarjev.

Igral je venomer visoko. Dasi so bili njegovi izdatki ogromni, je bil dobiček še ogromnejši. Delal je kupčije, kupoval polovične deleže, delil deleže z ljudmi, ki jih je zalagal z živežem, in je osebnostno zastavljal zemljišča. Imel je najhitrejšje pasje vprege, ki so bile pripravljene dan in noč. Kedar je buknil naval proti novi naidbi, je bil Daylight v najdaljših in najmrzljivejših nočeh daleč prvi pred vsemi in je zastavljal svoje kolce v bližini naidbe. Na tak ali enak način je prišel v posest dobrih potokov kakor Sulphur, Dominion, Excelsis, Siwah, Cristo, Alhambra in Doolittle, da ne omenimo številnih malo ali nič vrednih potokov. Tisočaki, ki jih je razpisal, so vrel v desetstisočih nazaj. Možaki iz Forty Milea so pripovedovali zgodbo o njegovih dveh tonah moke, izračunali so, da je vsota, ki mu jo je ta moka vrgla, znašala od pol do enega milijona dolarjev. Posebno pa je bilo eno znano, nad vsaki dvom namreč, da je bila ona polovica deleža pri prvem kleimu ob Eldoradu, ki jo je bil kupil za pol vreče moke, vredna svojih pet sto tisoč. Na drugi strani pa so zopet pripovedovali, ko je preko prelaza dospela plesalka Freda sredi ledenega pogona po Yukonu, in je ponujala tisoč dolarjev za deset vreč moke, ne da bi našla prodajalca, da ji je Daylight poslal to množino moke kot dar, ne da bi jo bil sploh kdaj videl. Na isti način je poslal drugih deset vreč samotnemu katoliškemu duhovniku, ki je ustanovil prvo bolnišnico.

(Dalje sledi.)

Oglasi v „Slovenec“ imajo vedno uspeh!

Bronast zvon

star 100 let, teža 336 kg, se ugodno proda. — Župnija Sv. Ožbald, p. Trojane. 1378

Ravnokar so došli

VRTNICE

iz svetovnoznane drevnice "Teschendorff" in se dobe vsak dan po najnižjih cenah pri Ivan Breclnik, Ljubljana. Velika čolnarska ulica števil. 21. 1245

Krajnike

smrekove ali jelove — kupim v vagonih množično. — Ponudbe na: IVO STERGAR — RADOMLJE.

Tone Malgaj

pleskar in ličar, sobo in igralski, Delavnice: Kolesarska ul. 6, Zg. Siska 121. Naročila se sprejemajo Kolesarska ul. 6.

Največjo zalogo

razne emajlirane, aluminijaste ali železne kuhinjske posode, kakor drugih raznih orodij za obrtnike, dalje razne verige, tehtnice, lopate, krampe, motike, vrtnarska orodja in različne stroje itd. ter vse v železninsko stroko spadajoče blago nudi vedno in najceneje veletrgovina z železnino STANKO FLORJANČIČ, Ljubljana — Sv. Petra cesta števil. 35.

NJIVA

na ljubljani. polju, za glavnim kolodvorom, SE TAKOJ PRODA ali pa dá tudi v NAJEM. — Poizve se: F. TOMAN — Ljubljana, Realskega cesta 30. 884

Srebrne krone

kupim. — Ponudbe na upravo lista pod: "KRONE".

Tri stavb. parcele

4 400 in 300 m², v Zgornji Siski, v bližini vile Jančigaj, naprodej. — Natančnejša pojasnila: Spodnja Siska, Knezova ulica 262/1. 1361

Proda se voz

(TAJSELI) skoraj nov. — FRANC PETRIČ — Selsček števil. 29, Begunje — Raketa.

Mlin

ODDAM v NAJEM v zelo prometnem kraju, s stanovanjem in nekaj zemlje. — Naslov se izve v upravi "Slovenca" pod števil. 1452.

POSESTVO

15 oravov površine, ležeče v Gaberniku, 20 minut od kolodvora Koprivnica-Podplatec in obstoječe iz vinograde, sadonosnika, travnika, njive in gozda, proda skupaj ali posamezno po jako nizki ceni Franc Gerželi, posestnik in trgovec, Pregrsko. Stanovanjska in gospodarska poslopja so zidana in v dobrem stanju. 1243

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigovoznica K.Y.D. v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 8. II.

Malo posestvo

naprodej, pripravno za obrt, v Sevnici št. 120. — Cena 75 tisoč dinarjev. 1360

Modeli

za izdelovanje cementnih CEVI, moderni stiskalni STROJ za izdelovanje cementnega tlaka, cementne barve, TAKOJ NAPRODAJ. — Vprašati se: F. TOMAN, Ljubljana — Realskega cesta 30. 883

Klobuke, dežne plašče, perilo, čevlje, dežnike, čepice, sandale itd. itd.

nudi najugodnejše
JAKOB LAH
Maribor, Glavni trg št. 2

Premislula nam je danes naša iskreno ljubljena, pre-dobra mamica, stara mamica, tašča, sestra, gospa

Antonija Gogolova roj. Knez

notarjeva vdova.

K zadnjemu počitku jo bomo spremili v nedeljo, dne 8. t. m. ob 16. uri (4 pop.) iz hiše žalosti v Ljubljani, Rimska cesta št. 13.

V Ljubljani, dne 6. marca 1925.

ANICA GOGOLOVA, VIDA FOERSTERJEVA, hčeri.
Ing. JAROSLAV FOERSTER, univ. prof., zet. MARJO FOERSTER, stud. ing., vnuk. — Rodbina KNEZOVA.

Ing. OTMAR in MARJA DORSCHEL naznanjata v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov pritužno vest, da je njih nepozabni, iskreno ljubljani sin, gospod

Friderik F. J. Dorschel

stud. ing.

v četrtek, dne 5. marca 1925 ob pol 1. popoldne, po kratki, trpljenja polni bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno preminul.

Pogreb se vrši v soboto, dne 7. marca ob 2. popoldne iz hiše smrti, Stara pot št. 3, do mestne meje na Gospodarski cesti, od koder se prepelje truplo pokojnika v št. Vid nad Ljubljano, kjer se bo ob 4. popoldne položilo na tamošnje pokopališče k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 6. marca 1925.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Ob prebiti izgubi naše nepozabne matere, stare matere, sestre, tete in tašče, gospe

Terezije Klemenčič roj. Lesjak

izrekamo tem polom iskreno zahvalo vsem onim, ki so na kakršenkoli način izrazili svoje sočutje in sožalje nam, pokojnici pa izkazali zadnjo čast a tem, da so jo prišli v tako obilnem številu pokropiti in spremiti na njenem zadnjem potu.

Posebaj smo dolžni še zahvalo pred. dom. duhovnikom za vso skrb med njeno dolgotrajno boleznijo in ob smrti, domačim povcem za gubljive, čije ter vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Vsem, v vsem bodi dobri Bog obilen plačnik!

St. Vid pri Stični, dne 5. marca 1925.

ZALUJOČI OSTALI.

Naznanilo.

Vsled smrti svojega soproga, mesnega stavbenika ROMANA TREO, naznanjam p. n. občinstvu, zavodom in vsem dosedanjim cenjenim naročnikom, da sem jaz prevzela stavbeno tvrdko

Viljem Treo

Ljubljana, Gospodarska cesta 10 in Vošnjakova cesta 4

in jo bodem še nadalje vodila pod strokovnjaškim vodstvom pridobljenega akad. arhitekta in koncesioniranega stavbenika. — Priporočam se vsem cenjenim naročnikom, zavodom, in p. n. občinstvu, da ostanejo še nadalje moji naročniki, in jih zagotavljam, da se bodo tudi odslej vsa stavbena dela solidno in strokovnjaško po možno nizkih cenah ter v njih vsestransko zadovoljstvo izvrševala. — Z odličnim spoštovanjem

MARIJA TREO.

Našim rodbinam

priporočamo našo pravo domačo KOLINSKO cikorijo.

Izvrsten pridatek za kavo.

Broj 686.

1454

Oglas.

Ponovne licitacije direktne pogodbe, koja se vrši dne 16. marca ob 11. uri v pisarni Stalne vojne bolnice Drav. div. oblasti, za nabavo in isporočitev sledeče ljudske hrane: Dnevno se dobavlja od 8 do 10 kg teletjega mesa, 40 do 50 litrov kravjega mleka. Za enkratno nabavo: 260 kg svinjske masti, 950 kg fižola, 850 kg riža, 200 kg ješenčka, 500 kg koruznega zdroba, 5 kg kave, 60 kg sladkorja, 10 kg suhih češpelj.

Prva (licitacija) direktna pogodba, koja se vrši istočasno v omenjeni bolnici, za 2 m³ mehkih desk, 7 kg žeblice, 10 dcl. belega sukanca, 250 kg sode, 150 kg pralnega mila, 20 st. sidla, 50 sirkavih krtač, 400 belih koščenih gumbov in 50 predpražnikov.

Podrobnejši podatki so na vpogled v pisarni Stalne vojne bolnice vsak dan med uradnimi urami.

Tesani les kupimo

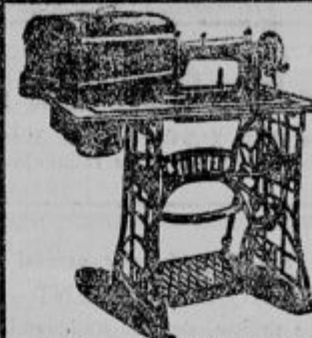
franko nakladalna postaja za mesec marec, april, maj. Ne sme biti preveč konično in sveže. Plačilo ob sprejemu blaga

	4, in 5	m dolgo 20—50 m ³
1/10	4, 5, 6,	40—80
1/10	4, 5, 6, 7, 8, 9	100—300
1/10	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	100—300
1/10	8, 9, 10, 11, 12	40—100
1/10	5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	40—100
1/10	6, 7, 10, 12, 13, 14	40—100

Ponudbe tudi za manjše količine prosimo poslati na tvr. ko BRACA MILETIĆ trgovina gradjevnog drva, Zagreb, Iliea 119.

Za trgovce in lekarnarje!

PRODAM svojo trgovino na Koroškem v Jugoslaviji, obstoječo že 60 let, ob železniški postaji, s stanovanjem, obsežnimi skladišči, gospodarskim poslojem, travnikom, lepim sadovnjakom in zelenjadnim vrtom, električno razsvetljavo in vodovodom, ob glavni cesti, po kateri je velik promet iz več vasi h kolodvoru; sresko poglavarstvo, sodišče, davkarija, notarijat itd. v kraju, v bližini dva premovalnika, jeklarna, svinčnik, parna žaga; posebna ugodnost za lekarnarja, ker industrijski kraj z obširno okolico 20 km v okolici ni lekarnar. — Ponudbe sprejema upravništvo "Slovenca" pod številko 1244.

Najpopolnejši**STOEWER****Šivalni stroji**

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Praden si nabavite stroje, ogledajte si to izrednost pri trditvi

L. BARAGA

Ljubljana

Šelenburgova ulica 6/1.

Brezplačen pouk 15 let jamstvo

BUTONIA D. D.

Tvernica gumbov, roženih in kovinskih izdelkov.

ZAGREB, Horvačanska cesta 29. Tel. 2261.

Livarna in obdelovanje kovin:

okovi za konjake oprame okovi za stavbarstvo in pohištvo linije kovin in kovinsko blago

Izdelki iz roženine in umetne roženine:

Modni gumbi za gospe in dame Zaponke in agrafe Us niki za svačnice Glavniki

Izdelki iz koščakov:

Modni gumbi iz koščakov (orehov) za gospe in dame v vseh oblikah in barvah.

Royal Mail Line

Kr. angleška poštno-parobrodna linija.

General. zastopstvo za kraljevino SHS;

Zagreb

Trg I. Štev. 17.

Redni poštinski promet
Hamburg—Cherbourg—Southampton v
Novi Jork in Kanado
Cherbourg—Liverpool—Southampton v
Južno Ameriko
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 3 in 4 posteljami
Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:
Beograd, Karagijerjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolo-dvorska 26. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.

Brzeletvni naslov za vso gornja podzastopstva "ROYALMAILPAC".

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Grazi.

Dopisovanje v vseh jeziki.

Naslov za brežjavke: Prometna banka.

Naznanilo.

Čast mi je, cenjenemu občinstvu sporočiti, da sem z današnjim dnev ODPRL popolnoma NA NOVO

HIGIENIČNO OPREMLJENO

in z vsem kon- **BRIVNICO** ter zagotavljam ce-
fortom urejeno njene obiskovalce
kar najvestnejše potrebe.

Za obilen obisk se priporočam z vsem spoštovanjem

Niko Koman

Poljanska cesta št. 13.

Zadružna elektrarna

v Dolu pri Ljubljani

namerava zgraditi električno centralo in vabi intere-sante, da ji predložijo tozadavne ponudbe. — Natanč-nejše informacije pri zadrugi. 1325